

Is verzilting een dreigend probleem aan onze kust?

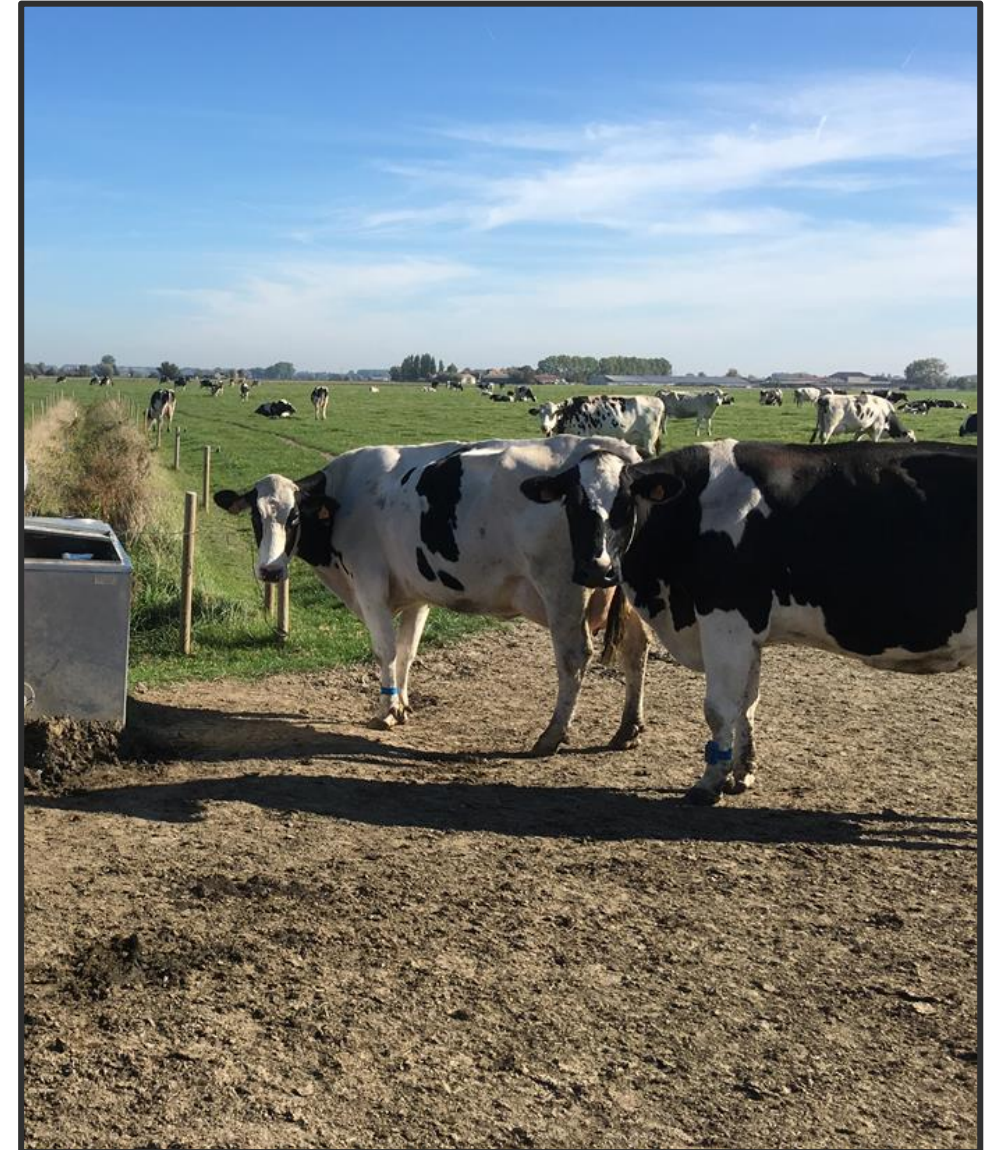
Toelichting geactualiseerde verziltingskaarten

Dieter Vandevelde, VMM

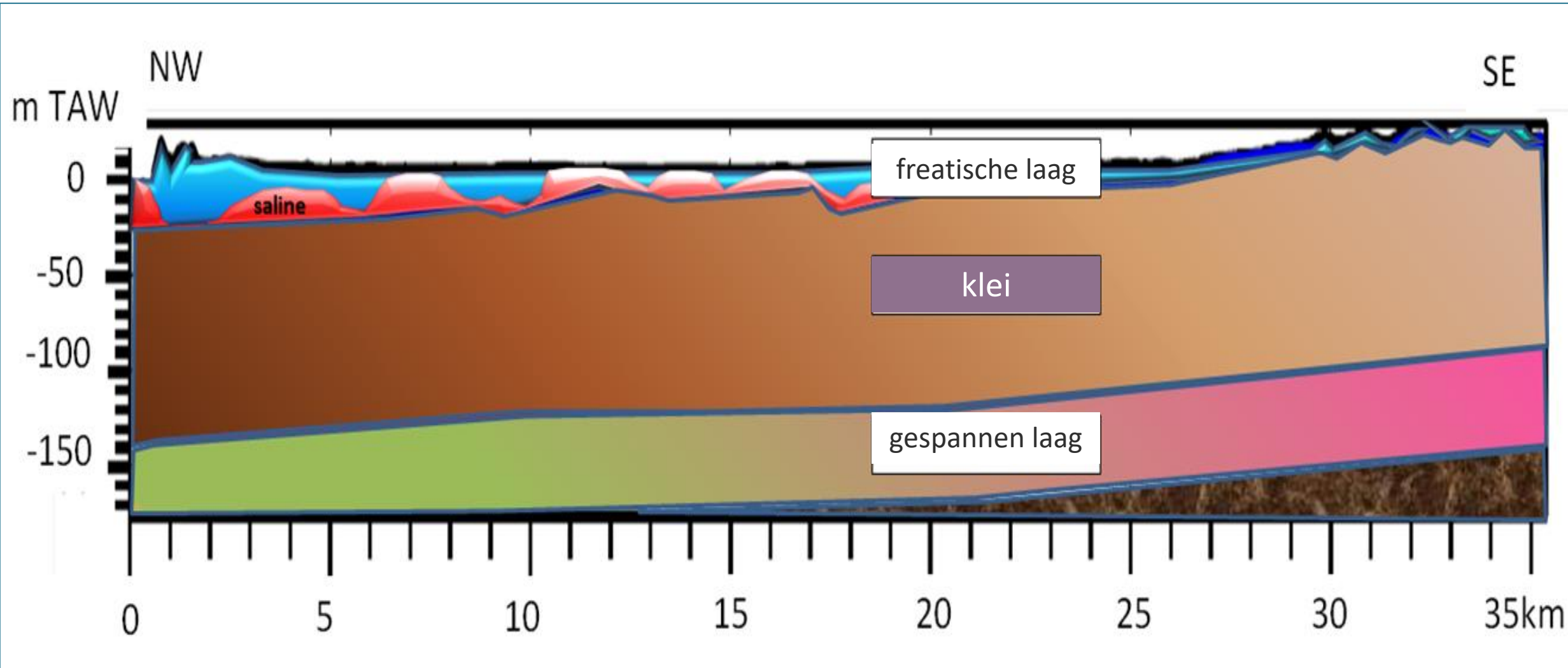

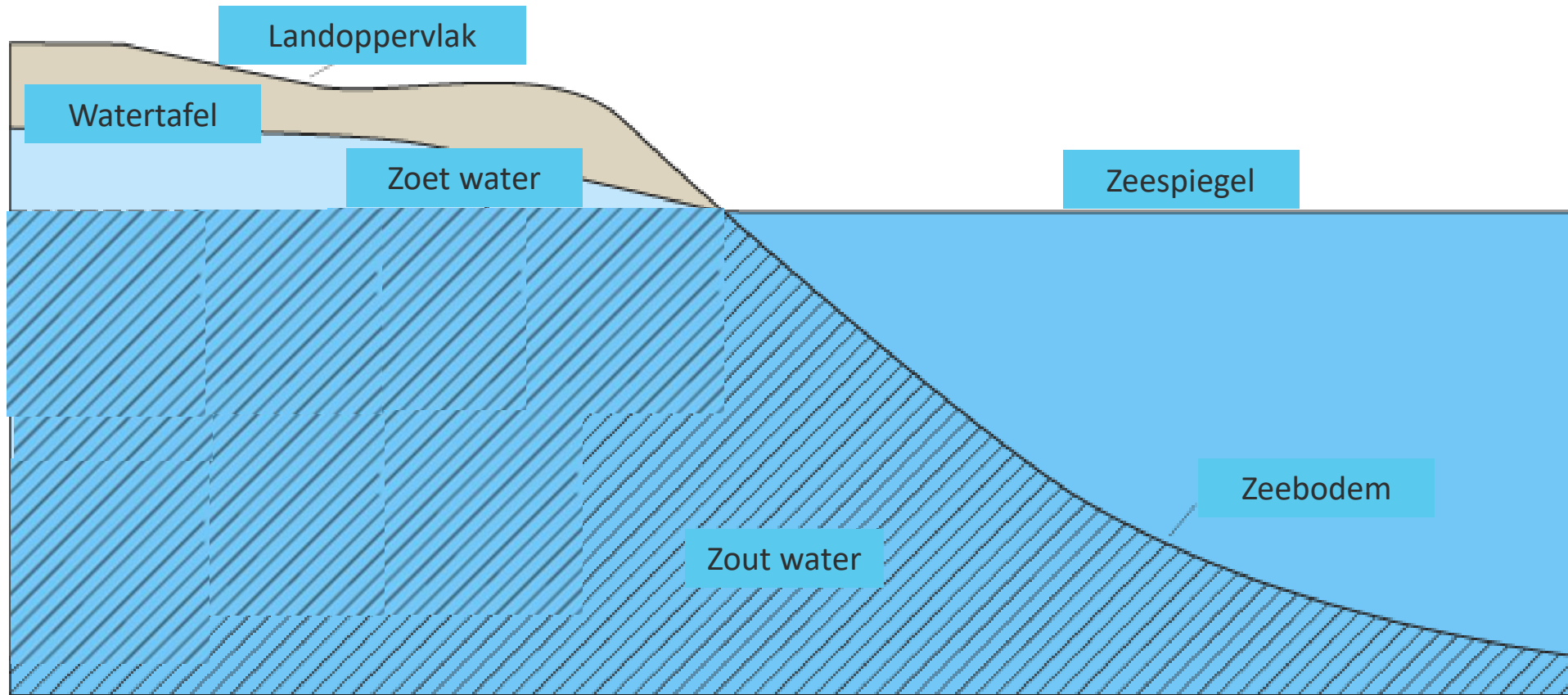
VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

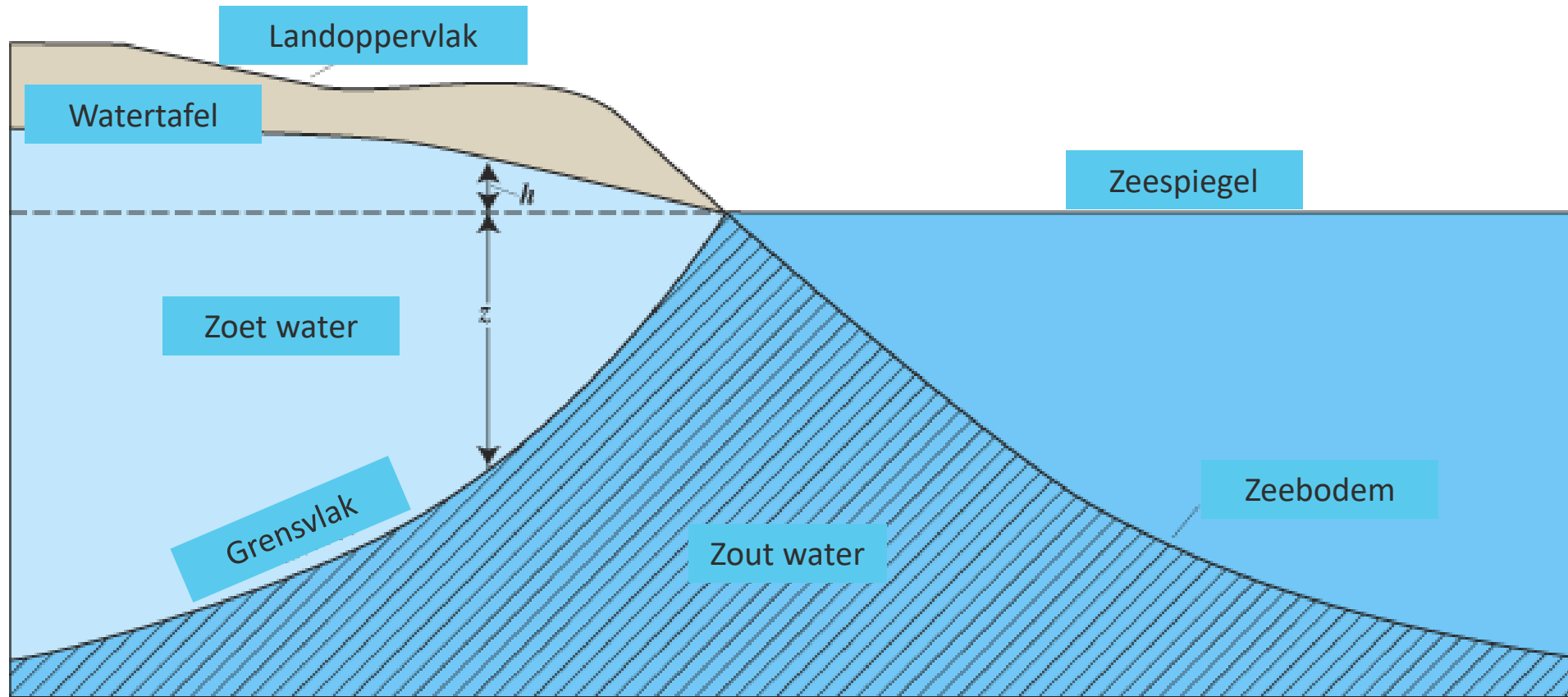
Grondwater, een schaars goed

Theorie vóór 1900

Theorie vanaf 1900

Interbellum – gebruik grondwater Cabour

Bron: <https://www.iwva.be/bedrijfsinfo/geschiedenis>

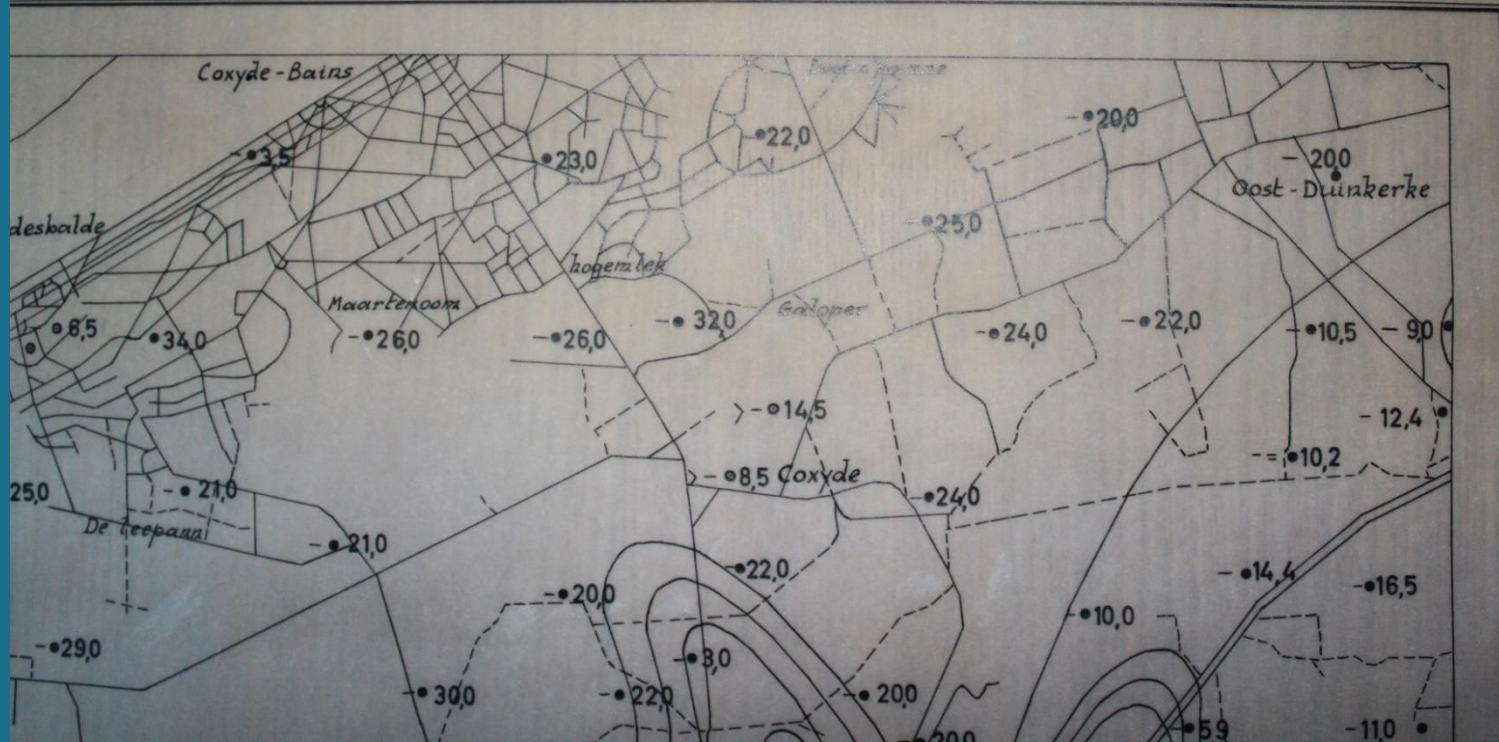
WO II – geo-elektrisch onderzoek

SALZWASSER bezogen auf Normalnull

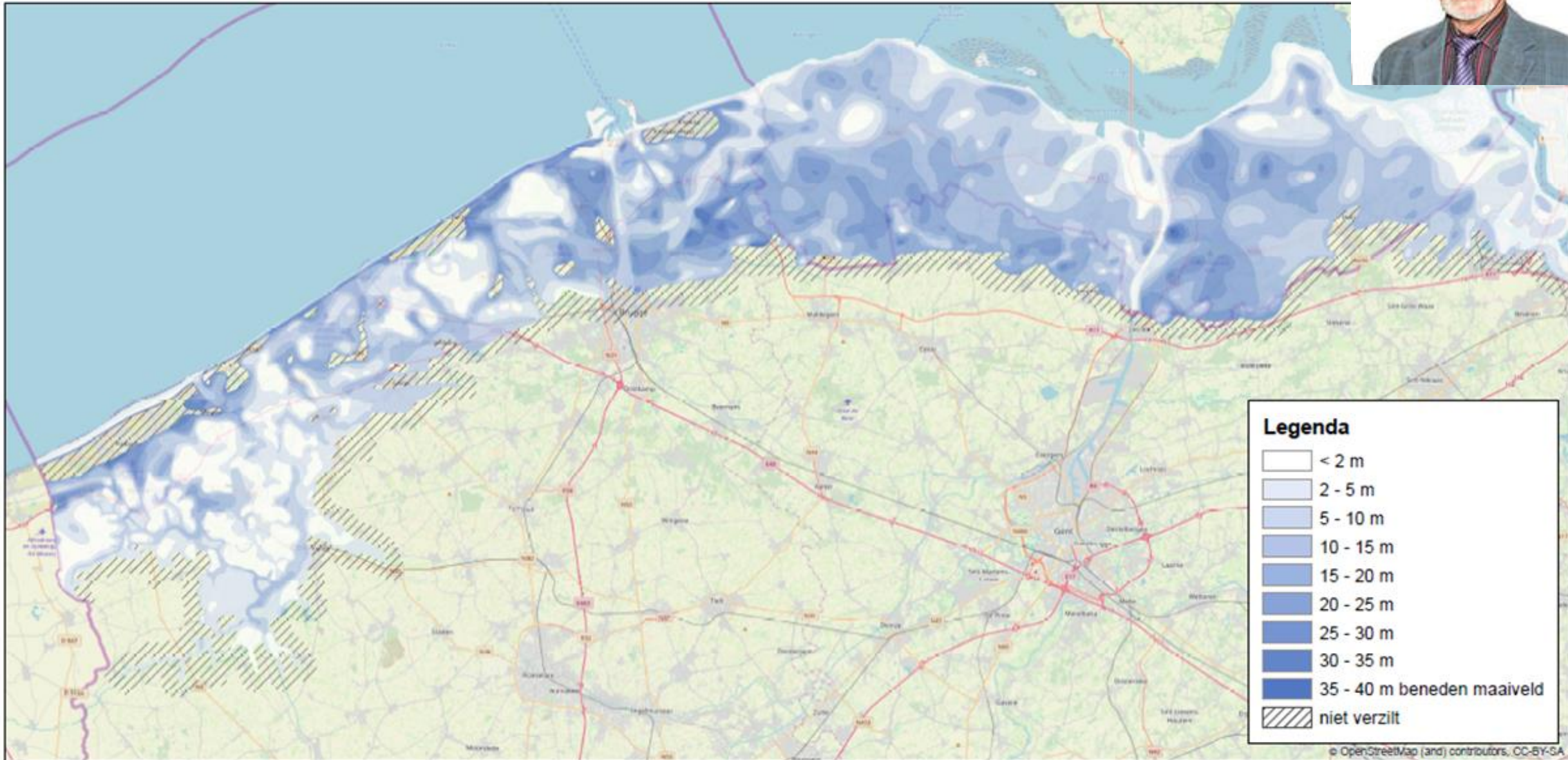
Elektrischen Widerstandsmessungen

Sachbearbeiter : Reg. Baurat Dipl. Ing. H. THIELE

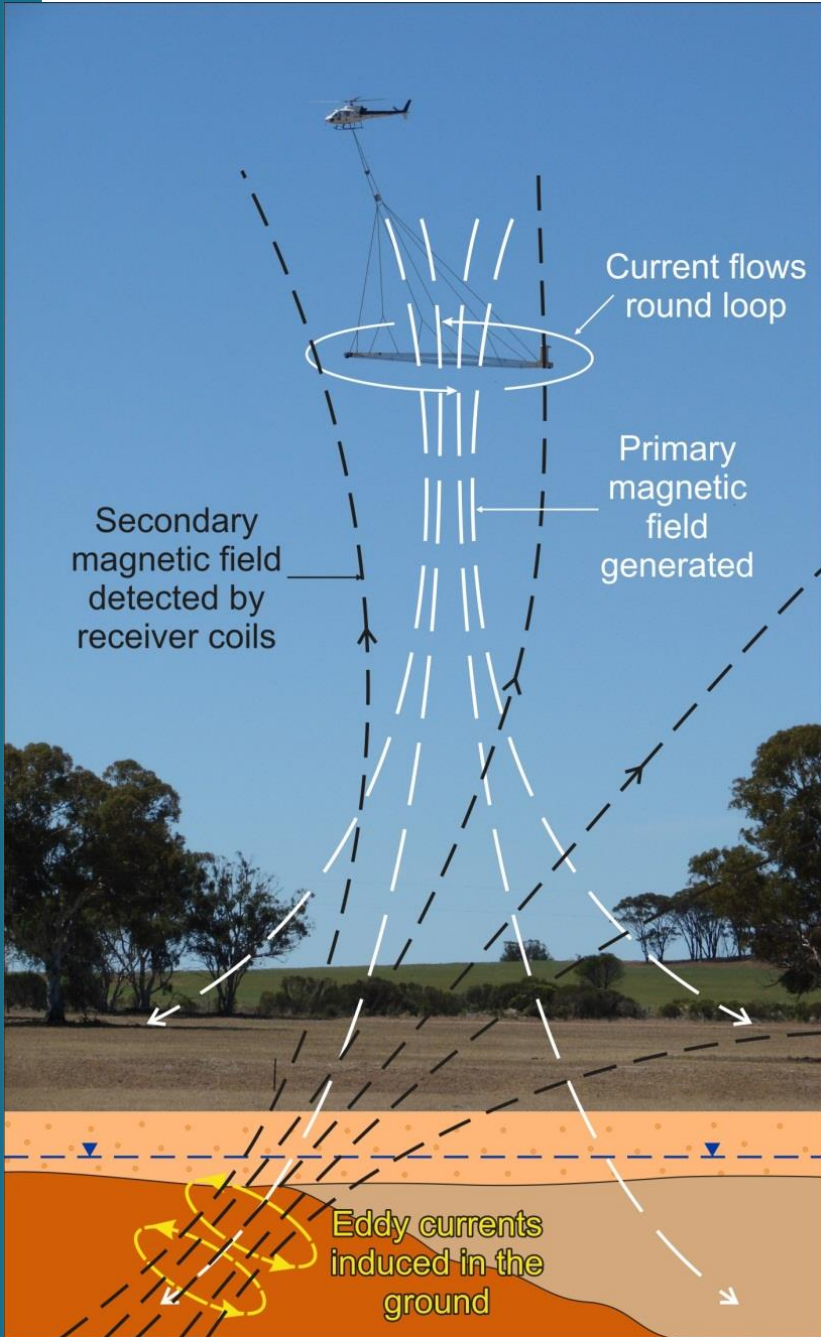
Maßstab 1 : 25000

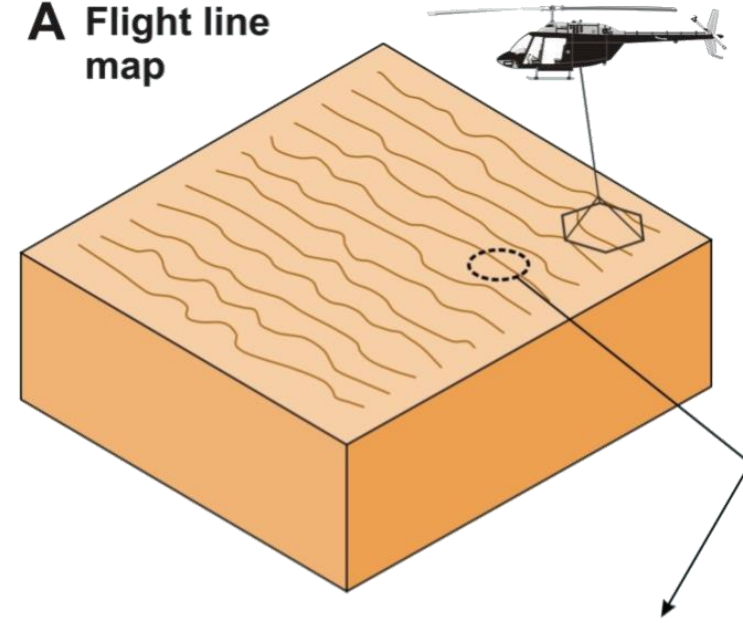
1960-1970 verziltingskaart De Breuck

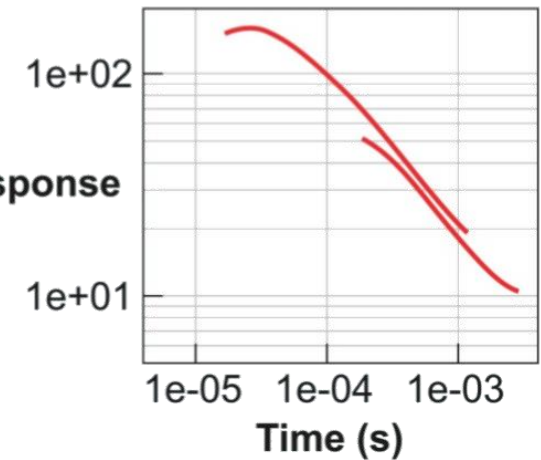
2014/2017 – elektromagnetisch onderzoek

A Flight line map

B Response

Campagne 2014

- Oostkust – 2 tot 4 April 2014
- Totaal: 472 km
- Afstand tussen vlieglijnen: ongeveer 250m
- Uitwijken voor bebouwing, vee, hoogspanningsleidingen

Campagne 2017

- Westkust: 18 – 26 juli 2017 (1948 km)
- Meetjesland: 27 juli 2017 (312 km)
- Linker Scheldeoever: 28 juli 2017 (114 km)
- Totaal: 2374 km
- Afstand tussen vlieglijnen: ongeveer 250m
- Uitwijken voor bebouwing, vee, hoogspanningsleidingen

VRT nieuws

Grondwater Vlaanderen

Onderzoek naar zoet en zout water

VRT nieuws

VMM brengt verzilting in kaart met helikopter

17/06/2017 om 02:57 door kvc

NIEUWS

SPORT

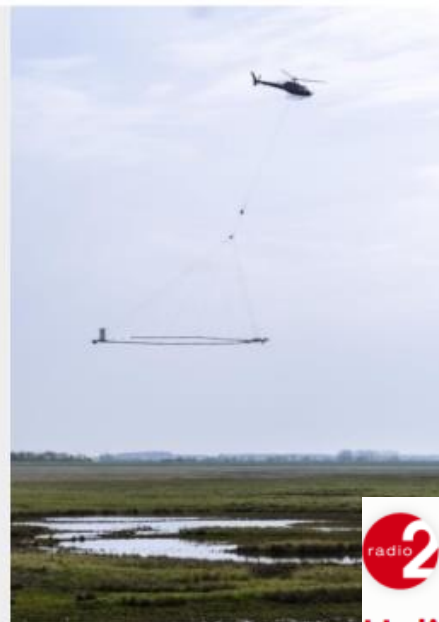
SHOWBIZZ

nina

POPULAIR OP REGIO

KIES UW GEMEENTE

OOSTENDE ☆

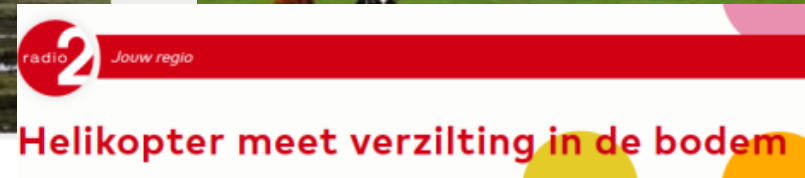

meting gebeurt op 30 meter hoogte. (FOTO: VMM)

Helikopter met reuzenhoepel meet verzilting grondwater

Nieuws > VMM onderzoekt verzilting in kust- en poldergebied

2017 VMM onderzoekt verzilting in kust- en poldergebied

Helikopter meet verzilting in de bodem

Onderzoek verzilting kust en polders

Sinds 18 juli 2017 zet de Vlaamse Milieumaatschappij een helikopter in om de verzilting van het grondwater tussen zoet, brak en zout water in kaart te brengen. Het grondwater in het kust- en poldergebied te onderzoeken.

NIEUWS

SPORT

SHOWBIZZ

nina

REGIO

POPULAIR OP REGIO

KIES UW GEMEENTE

BEVEREN ☆

Meetonderzoek met ufo-achtige sonde

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ LAAT VERZILTING GRONDWATER IN KAART BRENGEN

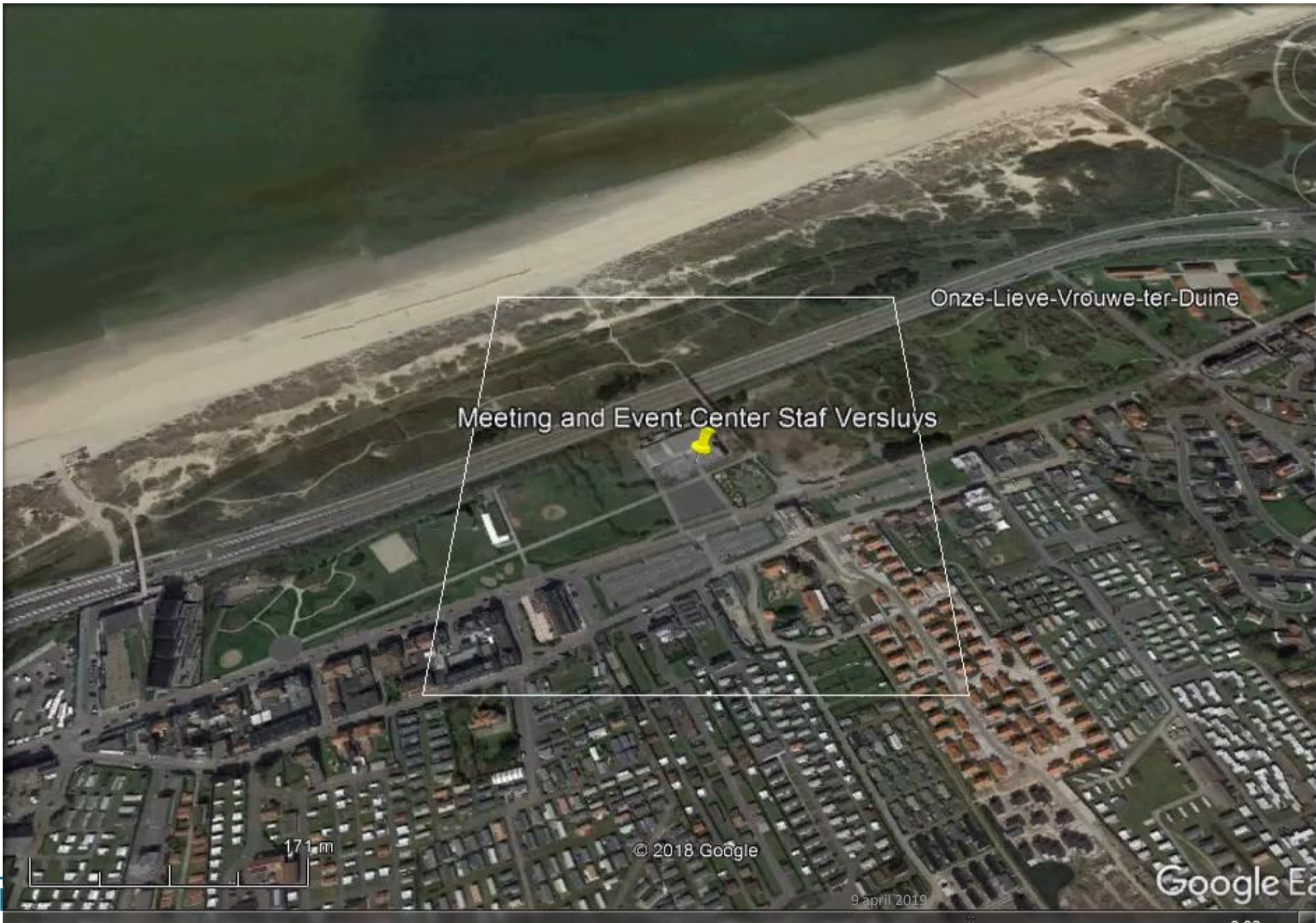
Vlaamse Milieumaatschappij onderzoekt verzilting in kust- en poldergebied

18/07/2017

JAN DHAENE

Vlaamse Milieumaatschappij

Verkenner

Log in Help

Vul hier een zoekterm of adres in...

Geavanceerd

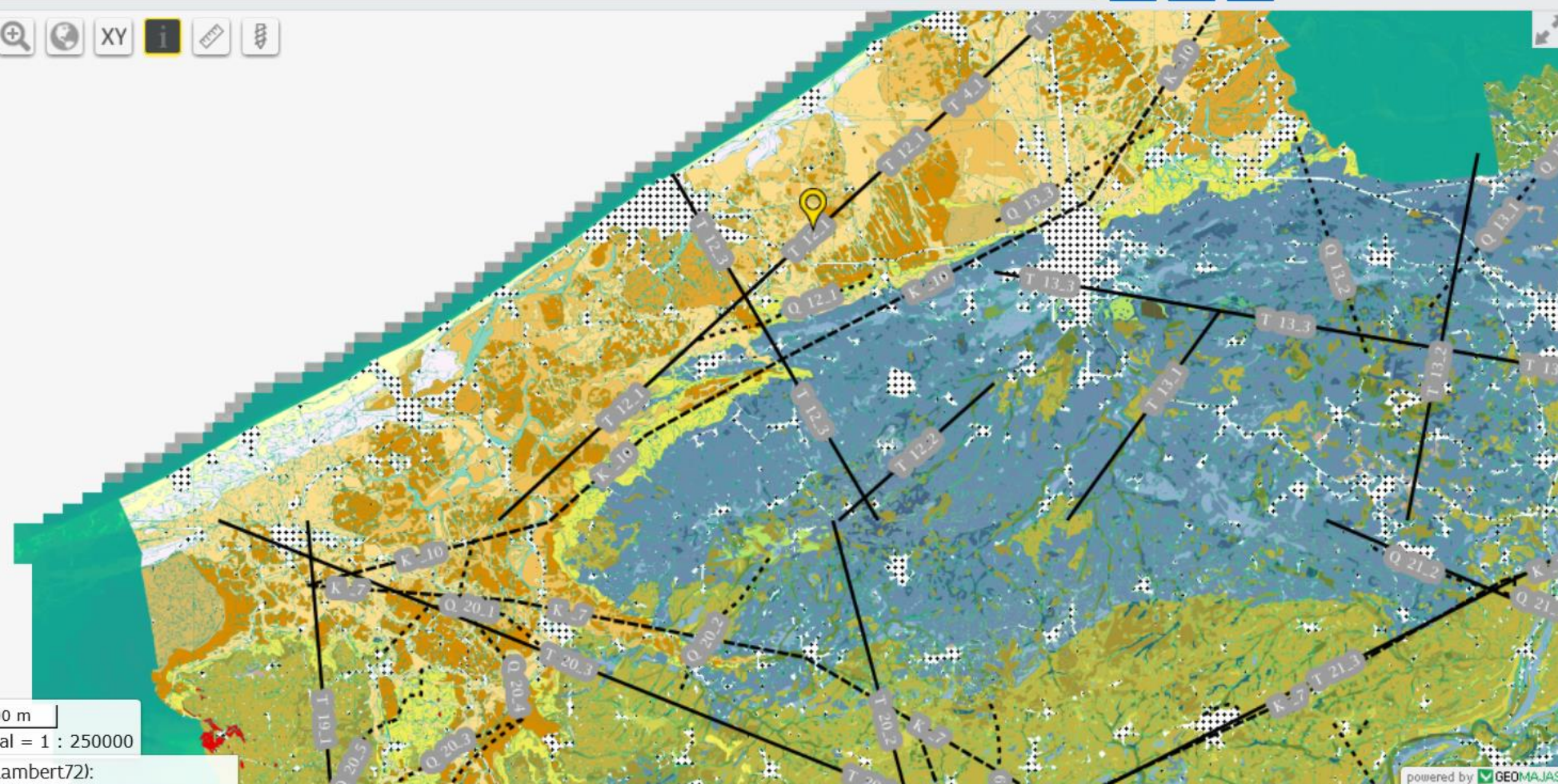

Kaartbeeld instellen

- Vochtig zandleem
- Droge zandleem
- Zandleem-complex
- Natte leem
- Vochtige leem
- Droge leem
- Leem-complexen
- Natte klei
- Vochtige klei
- Droge klei
- Klei-complexen
- Natte zware klei
- Vochtige zware klei
- Zware Klei-complex
- Veen
- Landduin
- Hoge kustduin
- Kustduingrond
- Moeren
- Overdekt Pleistocene
- Poelgrond polders
- Schor polders
- Dekklei polders
- Kreekrug
- Overdekt Pleistocene

5.000 m
Schaal = 1 : 250000
XY (Lambert72):

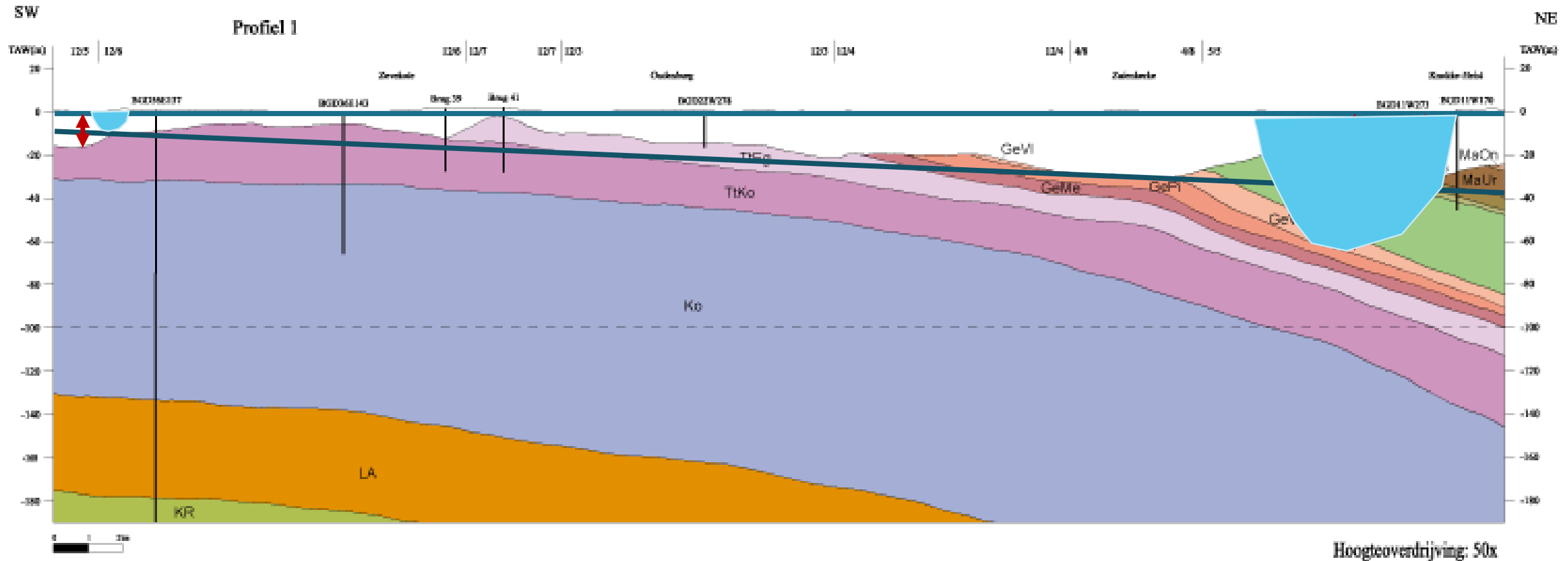

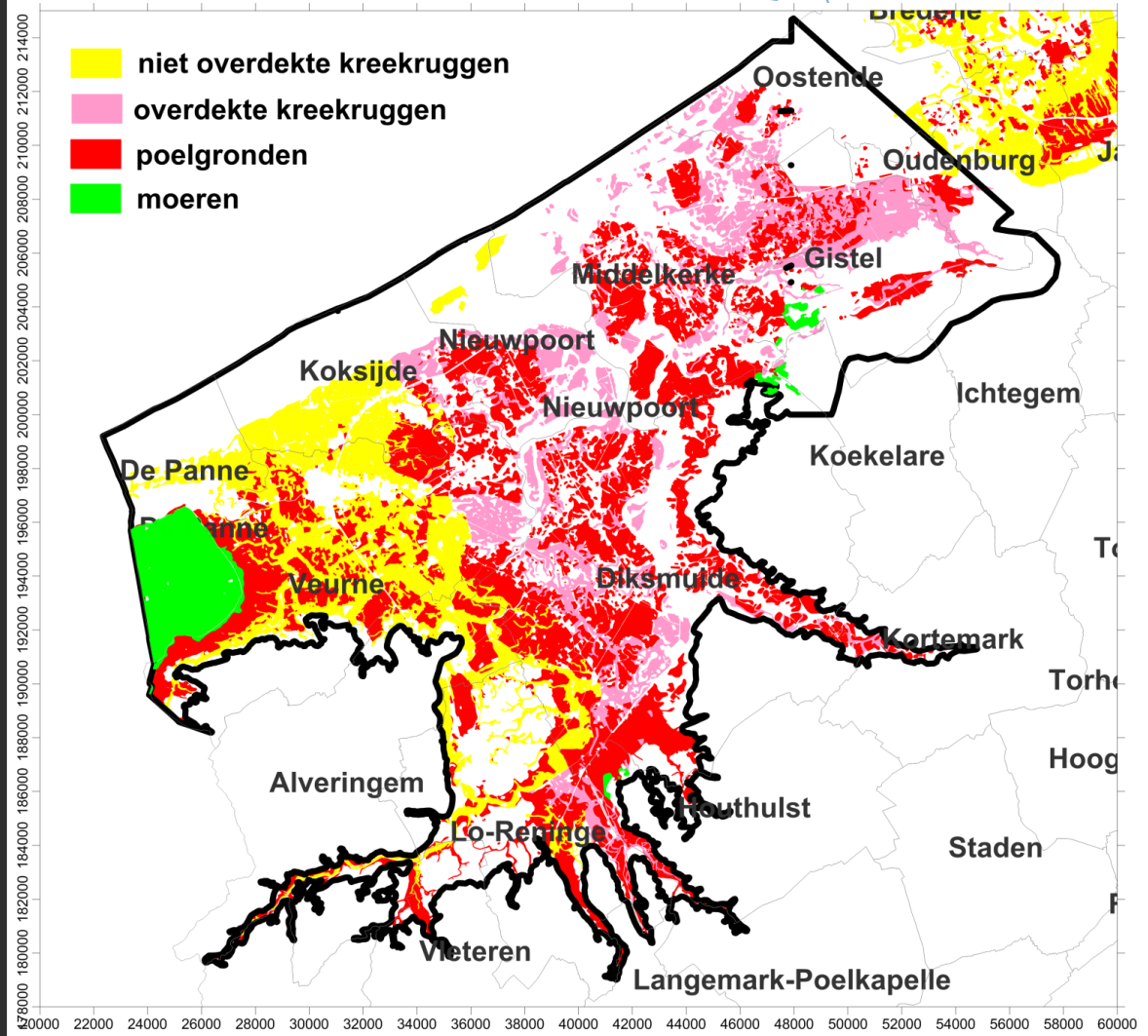
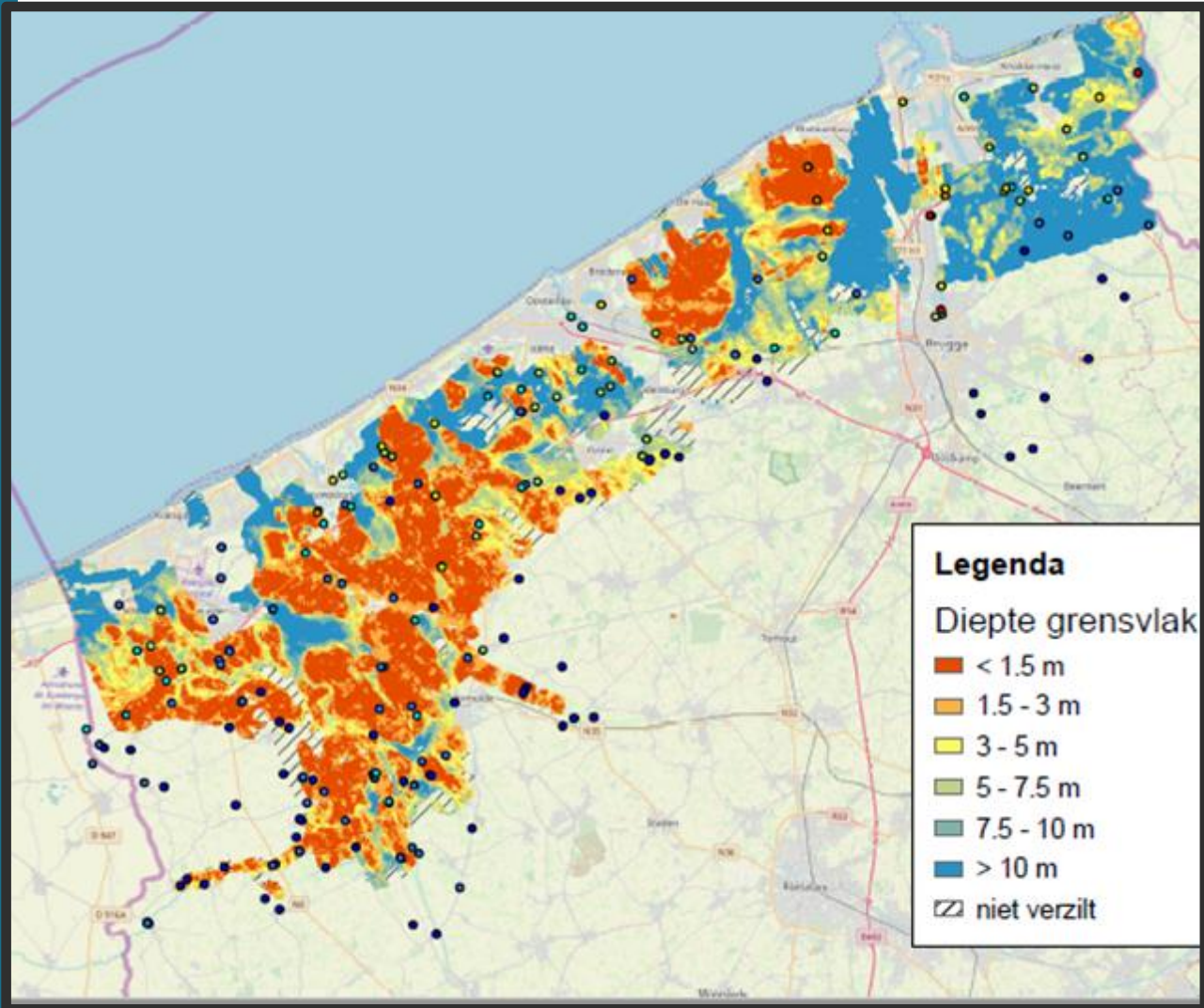
powered by GEOMA.JAS

Kaartlagen kiezen

West
Max 10-15m dik
Quartair

Oost
tot 30m Quartair +
onderliggende zandige
Tertiaire lagen

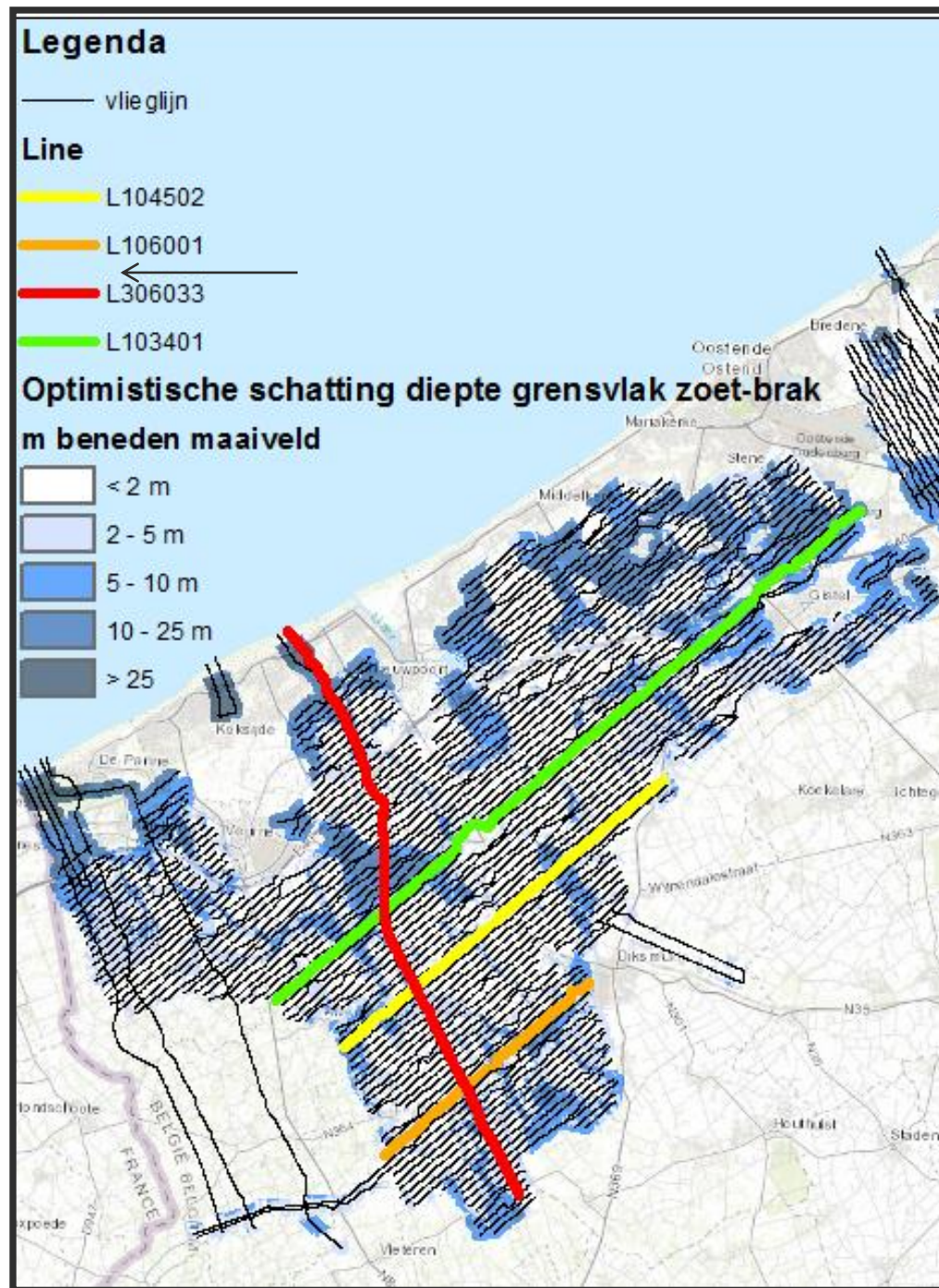

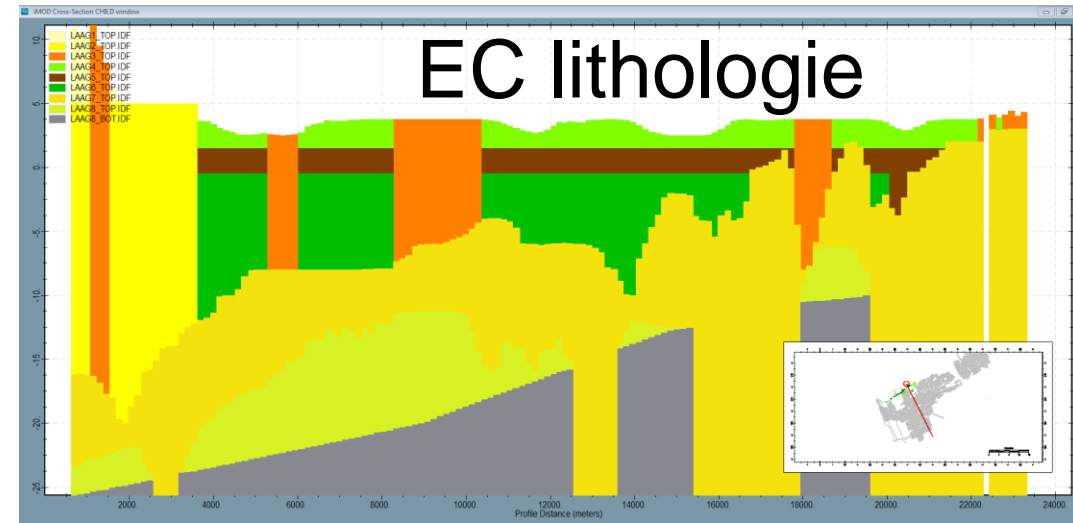
Vluchtlijnen - hoogste graad van detail

Helikoptermetingen 2017
West- en Middenkust

- Per vluchtlijn 3 profielen
 - Lithologie (zand, klei, veen)
 - Bulk resistiviteit (bodem + grondwater)
 - Geleidbaarheid grondwater
- Kaarten en profielen worden raadpleegbaar op dov.vlaanderen.be

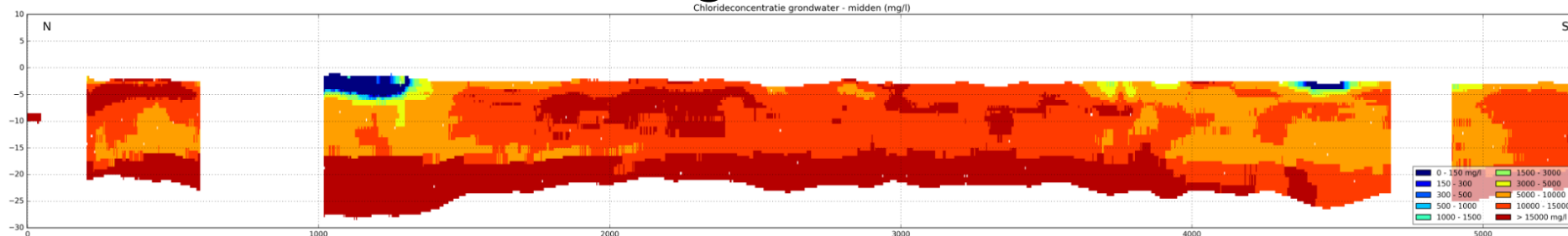

Bepalen geleidbaarheid grondwater

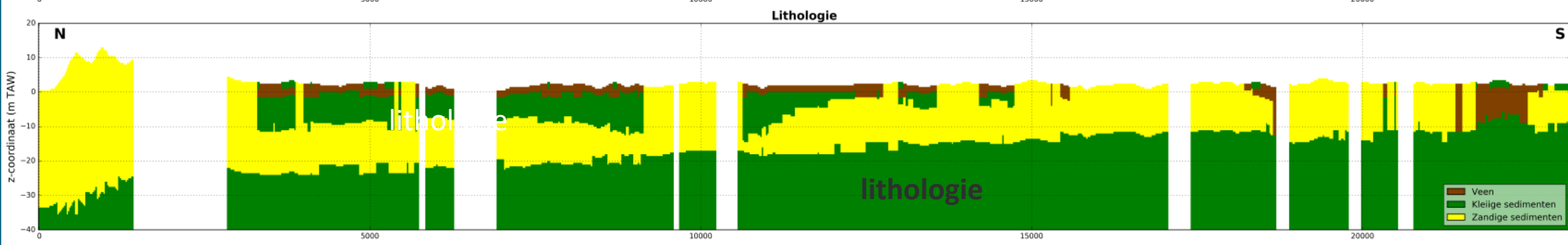
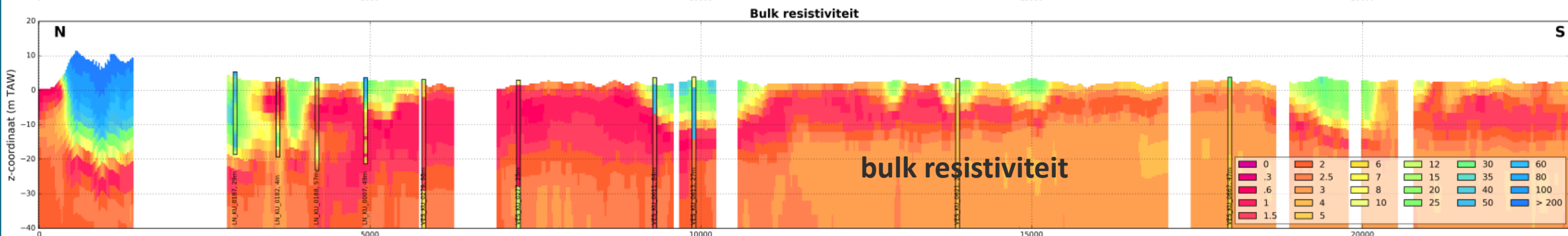
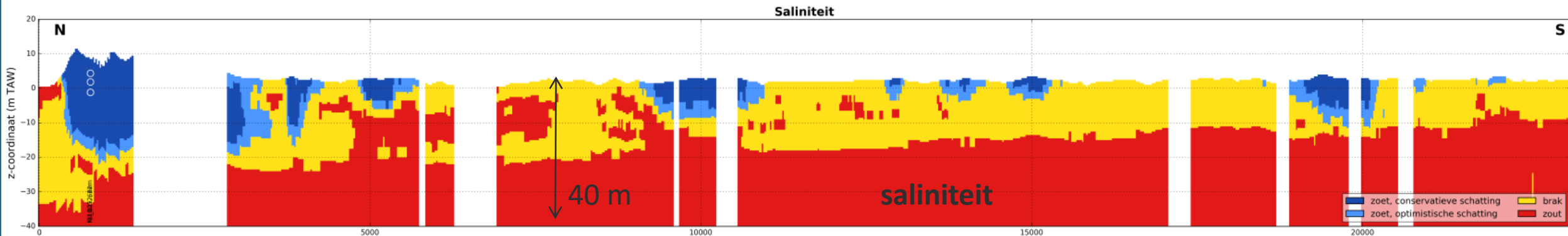

EC^{bulk}

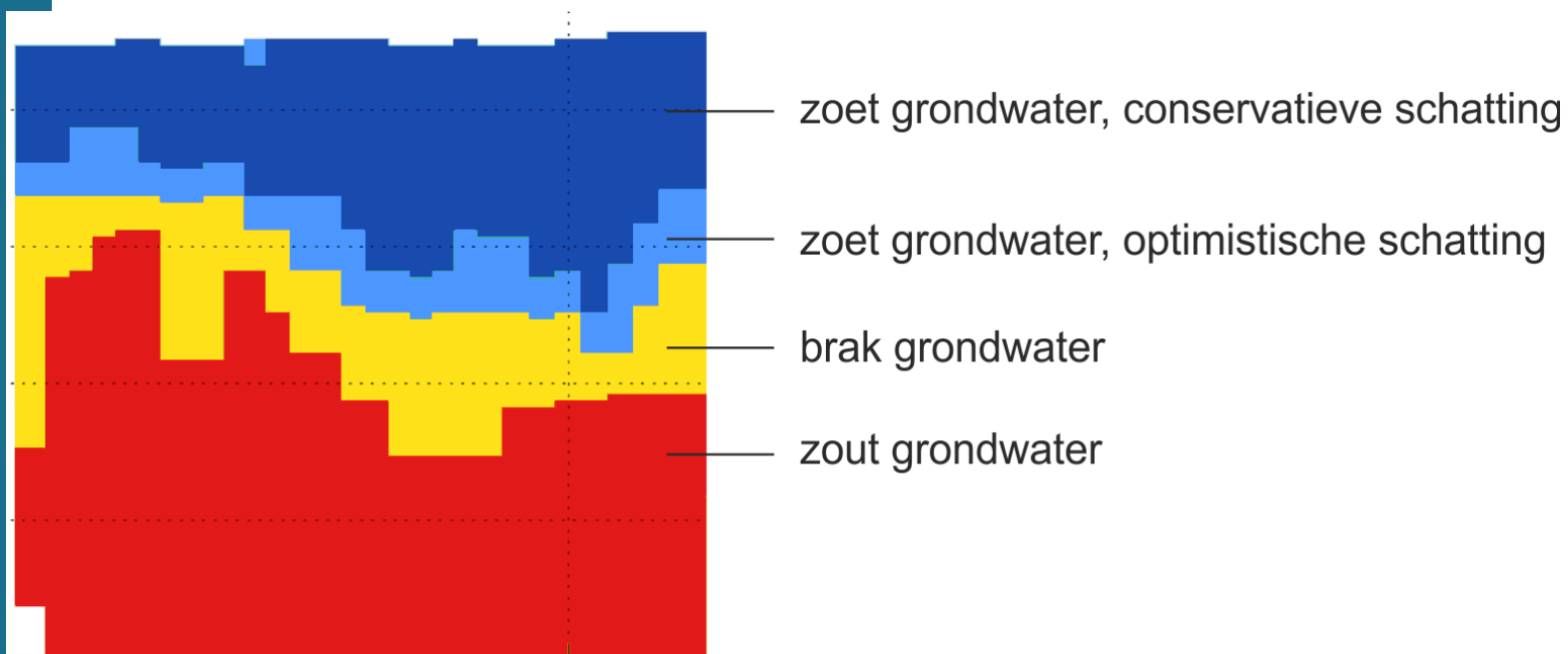
EC grondwater

Westelijk kustgebied, vlieglijn 306033

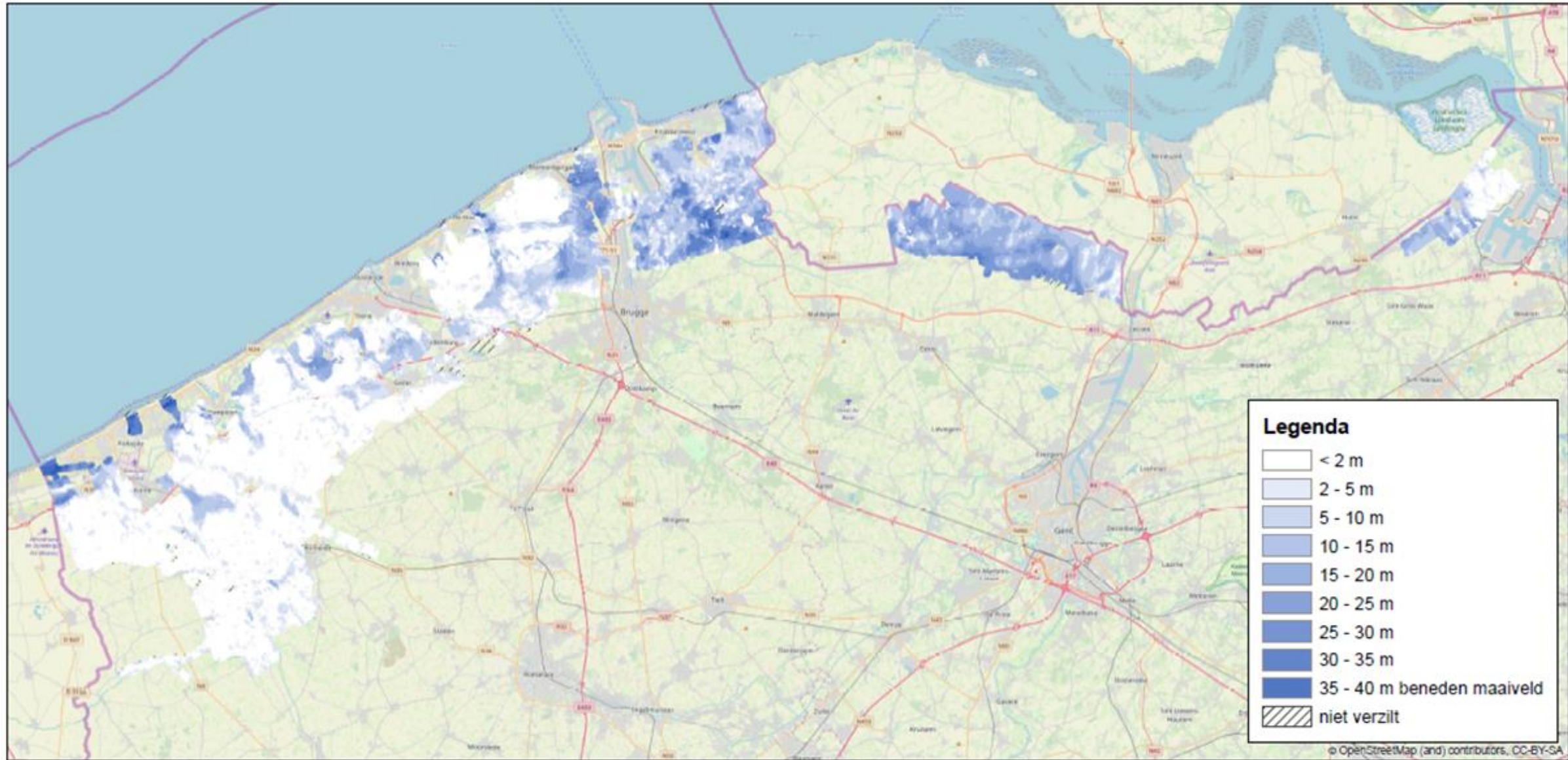
Optimistisch en conservatief

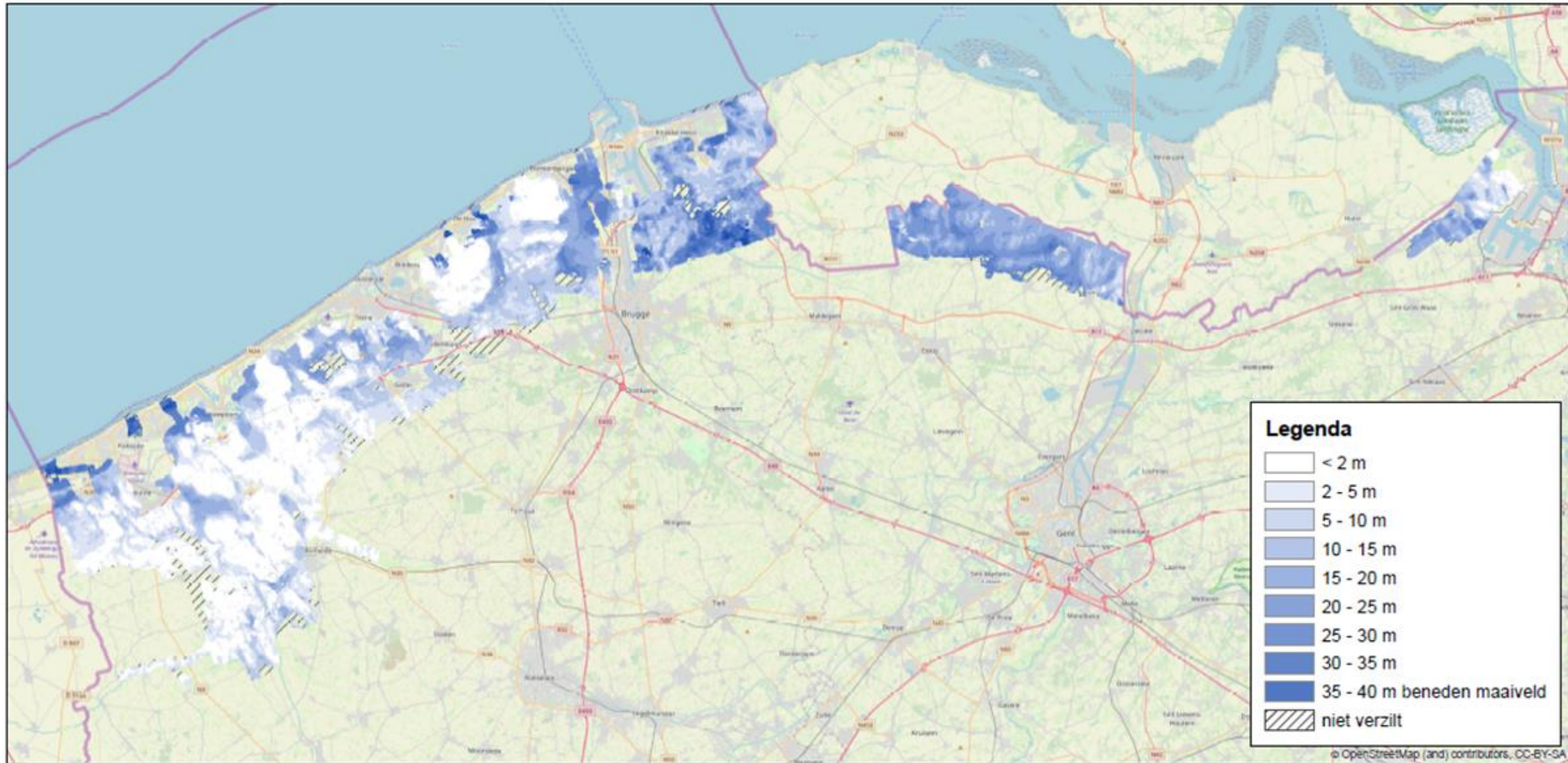
conservatief:
95% metingen
ook daadwerkelijk zoet

optimistisch:
89% metingen
ook daadwerkelijk zoet

Conservatieve schatting diepte grensvlak zoet - brak

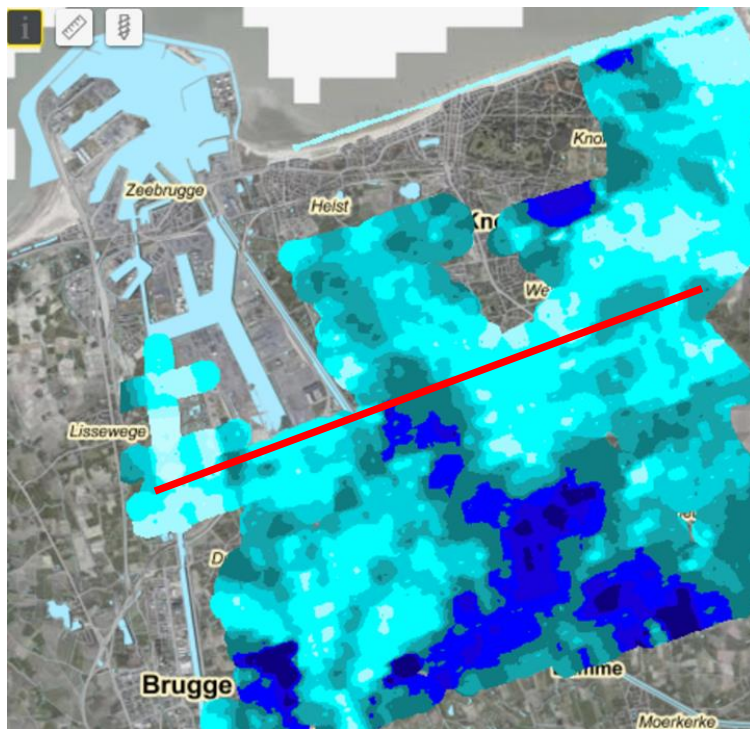

Optimistische schatting diepte grensvlak zoet - brak

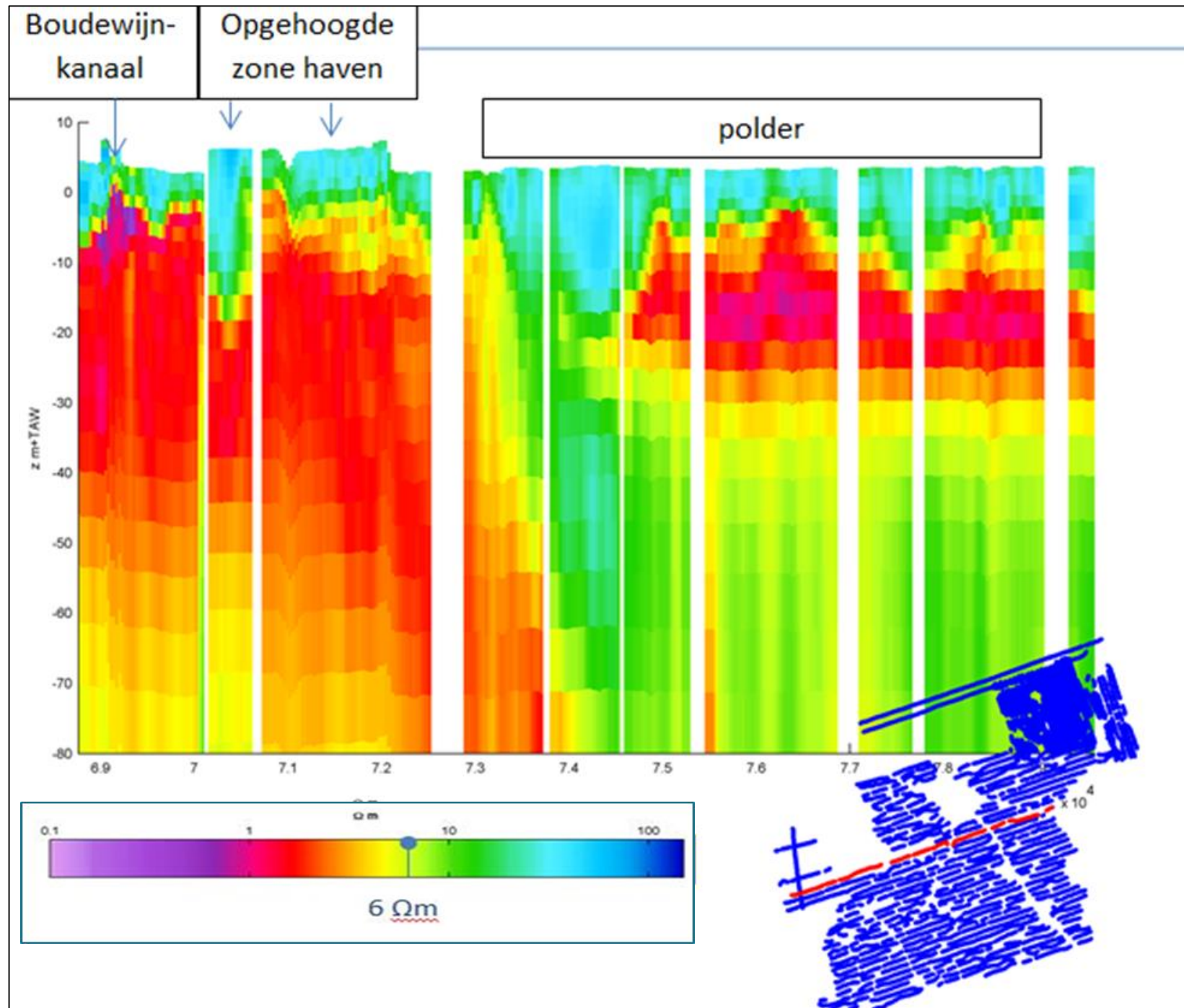

Helikoptermetingen 2014 Oostkust

- Enkel bulk resistiviteiten
- 6 Ωm grens tussen zoete en zilte sedimenten
- Raadpleegbaar op dov.vlaanderen.be

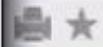
VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Verkenner

Log in Help

Vul hier een zoekterm of adres in...

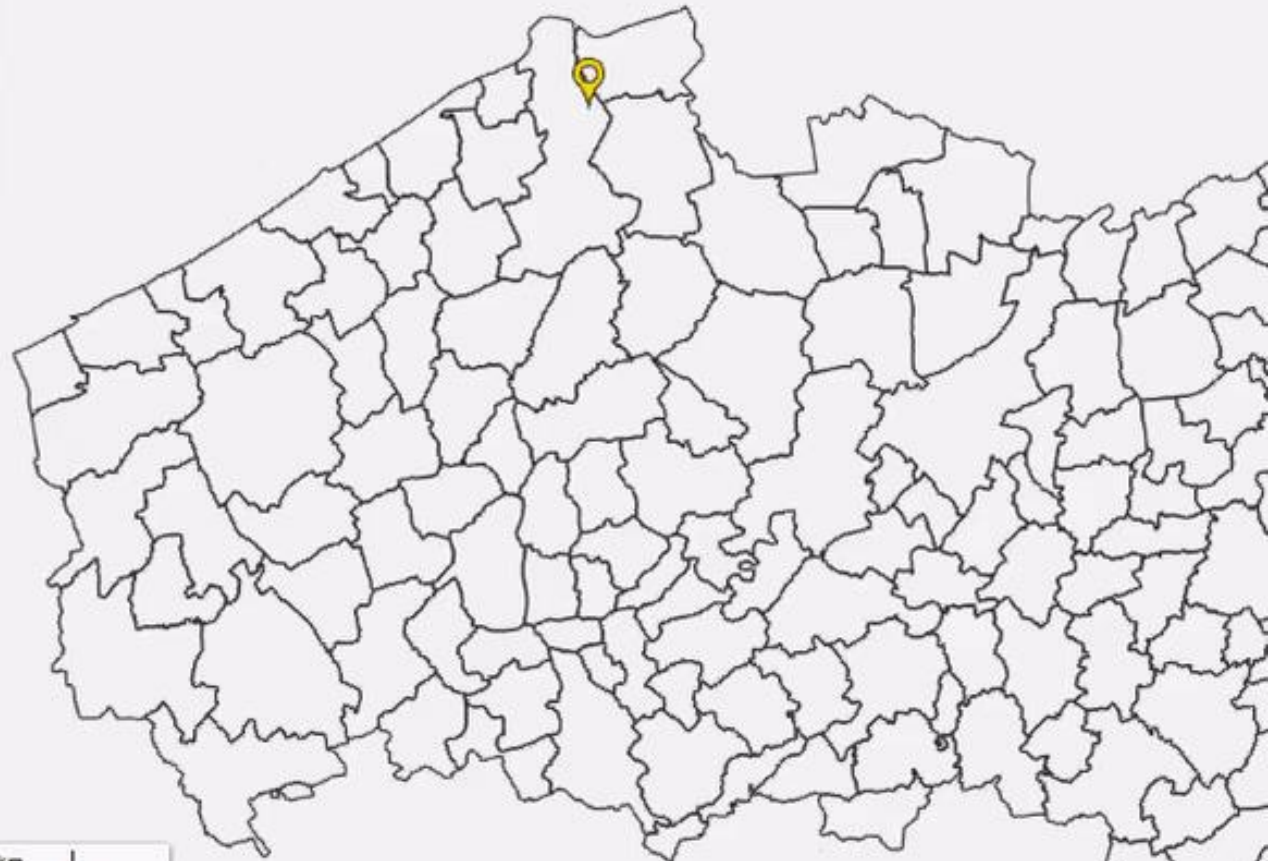
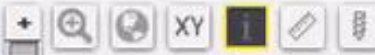
Geavanceerd

Kaartbeeld instellen

Indien de kaartlaag niet zichtbaar is, zoom in (tot op 1:20.000 voor sommige kaartlagen).

- Gemeenten
 - Legende
- Topo 10 zwart-wit transp. (2009) (NGI)
 - Legende

10 km

Schaal = 1 : 500000

XY (Lambert72):

powered by DEOM

Kaartlagen kiezen

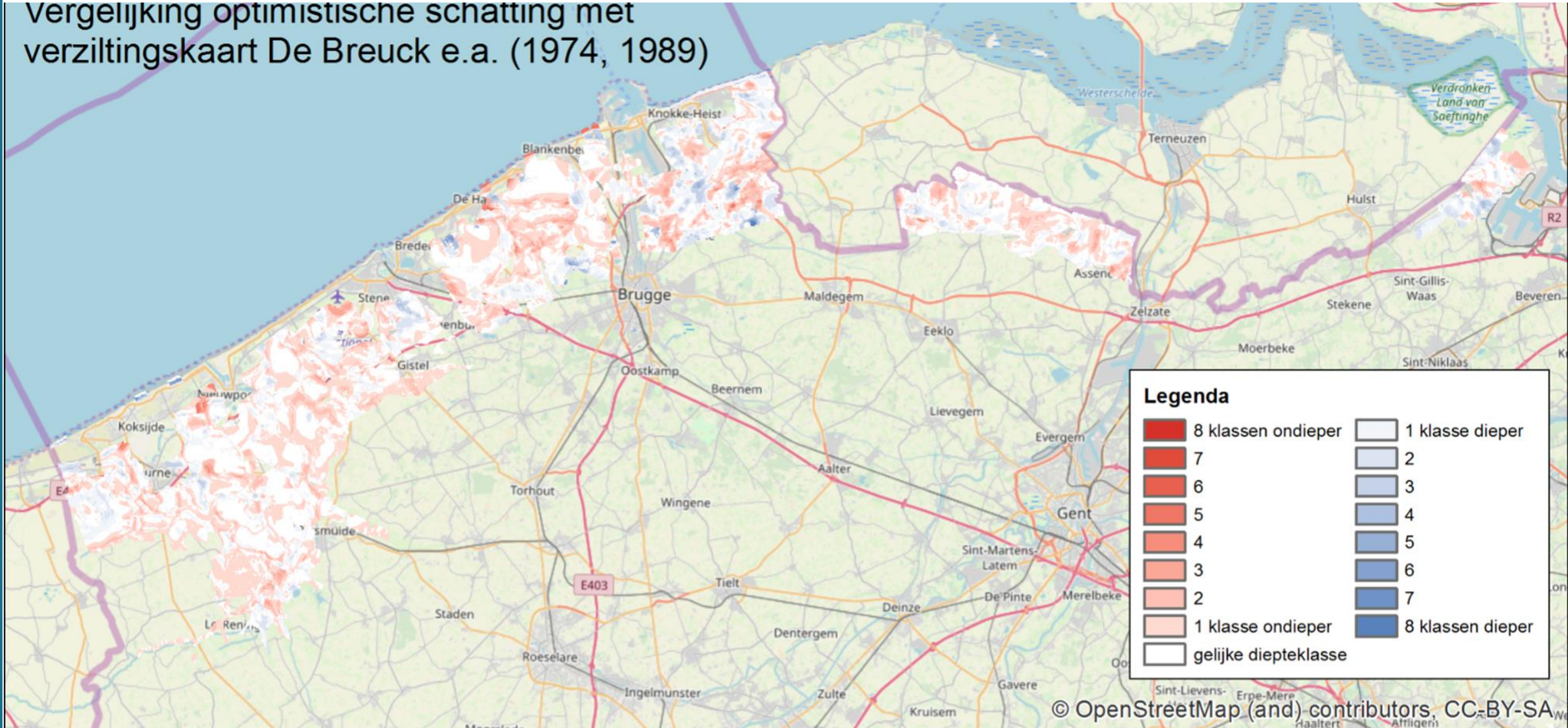

Doorprik op locatie 71472 220833

Verskil met verziltingskaart De Breuck?

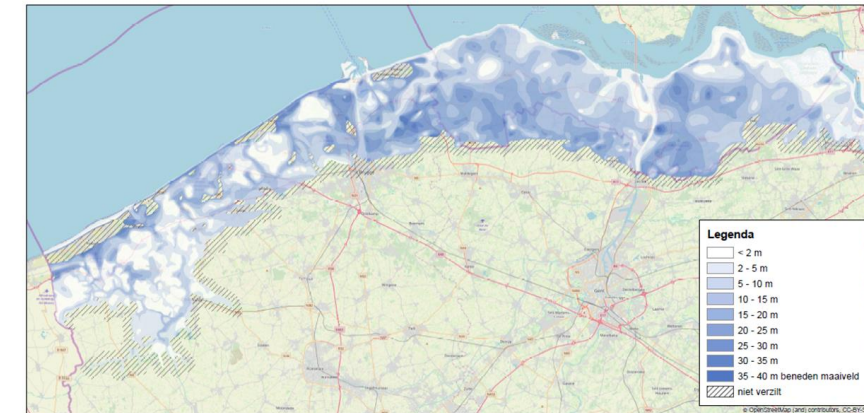
Vergelijking optimistische schatting met verziltingskaart De Breuck e.a. (1974, 1989)

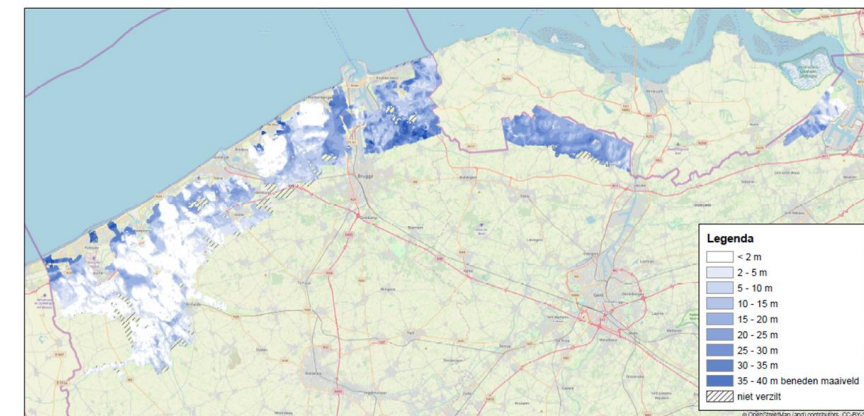
Verskil met verziltingskaart De Breuck?

- ▶ **vaststelling: globaal goede overeenkomst**
 - optimistisch resultaat en oude verziltingskaart
- ▶ **verschillen: vooral door andere methodiek**
 - Oude kaart: interpolatie tussen puntgegevens met secundaire informatie uit de bodemkaart
 - Nieuwe kaart: ruimtelijk continu beeld, maar geleidbaarheden afhankelijk van de gebruikte omzettingmethode
- ▶ **conclusie:**
 - verschillen weerspiegelen niet noodzakelijk veranderingen in zoet-zoutwater verdeling
 - nieuwe kaart sterk gedetailleerde weergave van de zoetwaterlenzen in het kustgebied (nieuwe referentie)

Verziltingskaart De Breuck e.a. (1974, 1989)

Optimistische schatting diepte grensvlak zoet - brak

Is verzilting vandaag een dreigend probleem?

▶ grondwater

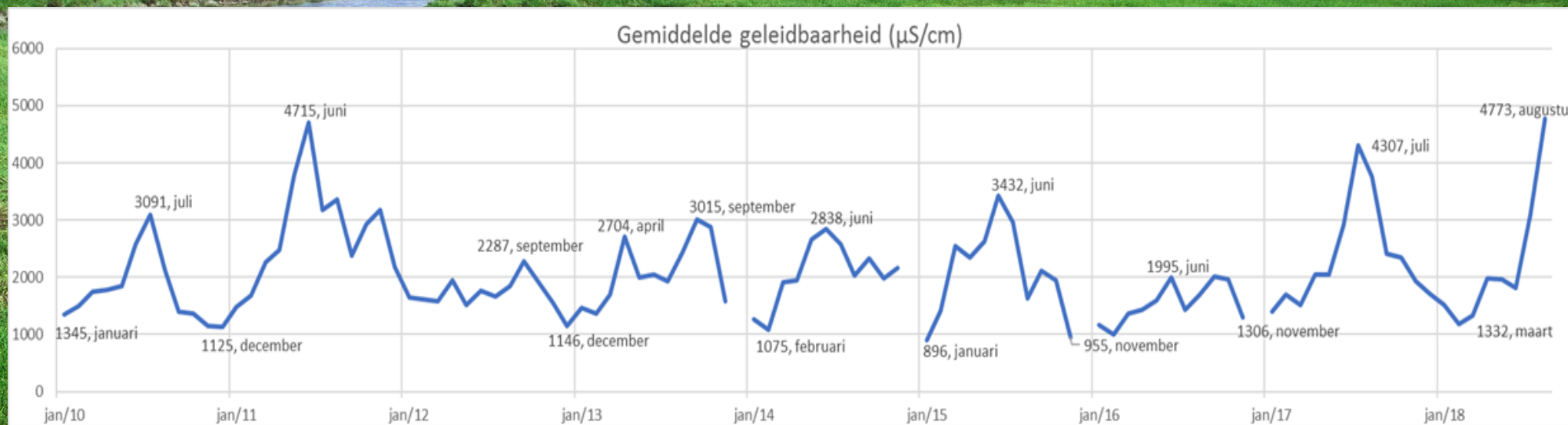
- geen indicatie op verzilting
- globaal evenwicht tussen zoet en zout grondwater
- ScaldWIN studie (2012) grensoverschrijdend poldergebied: verzoetingsproces nog aan de gang
- Aandachtspunt: grondwaterwinningen, zoute kwel naar waterlopen

▶ oppervlaktewater

- droge zomers met zoetwatertekort zorgen voor tijdelijk hogere zoutconcentraties in waterlopen
 - × Kweldruk grondwater
 - × Geen doorspoeling
- zoutconcentraties herstellen zich terug in winterperiode

Foto: Yves Adams

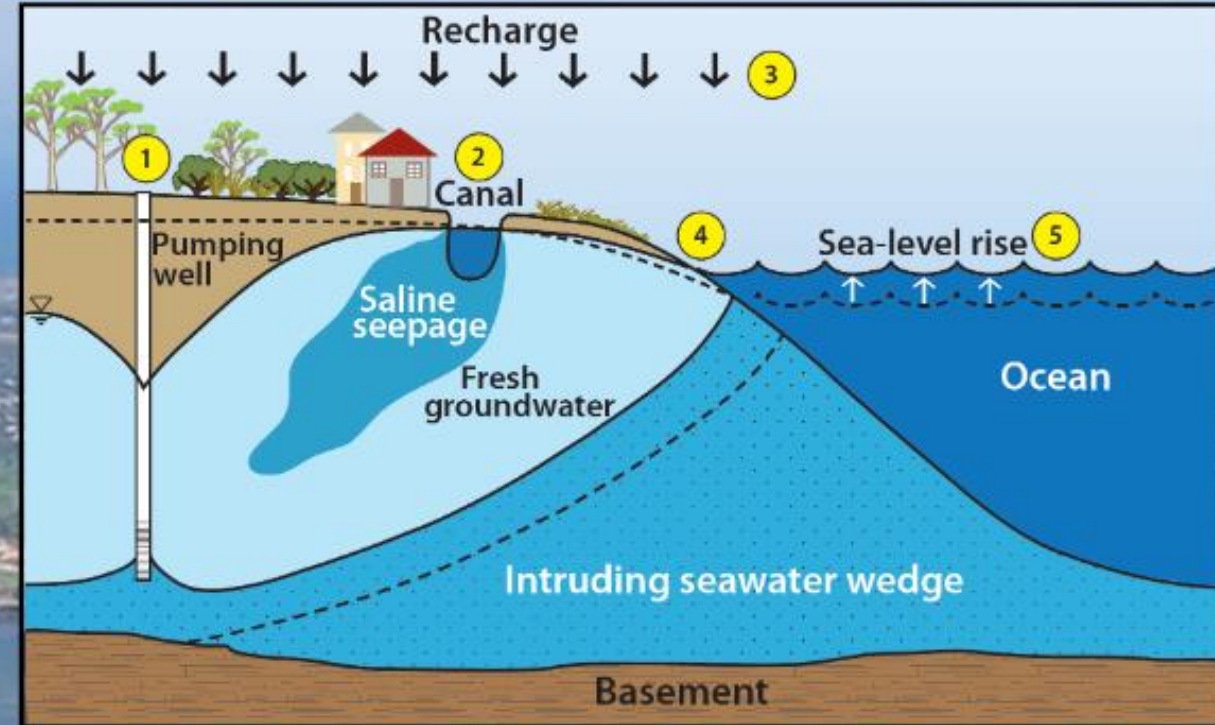

Is verzilting in de toekomst een dreigend probleem?

Verziltingsmechanismen

1. Grondwaterwinning
2. Verandering in landgebruik
3. Verandering in voeding (klimaatverandering)
4. Overstromingen vanuit zee
5. Zeespiegelstijging

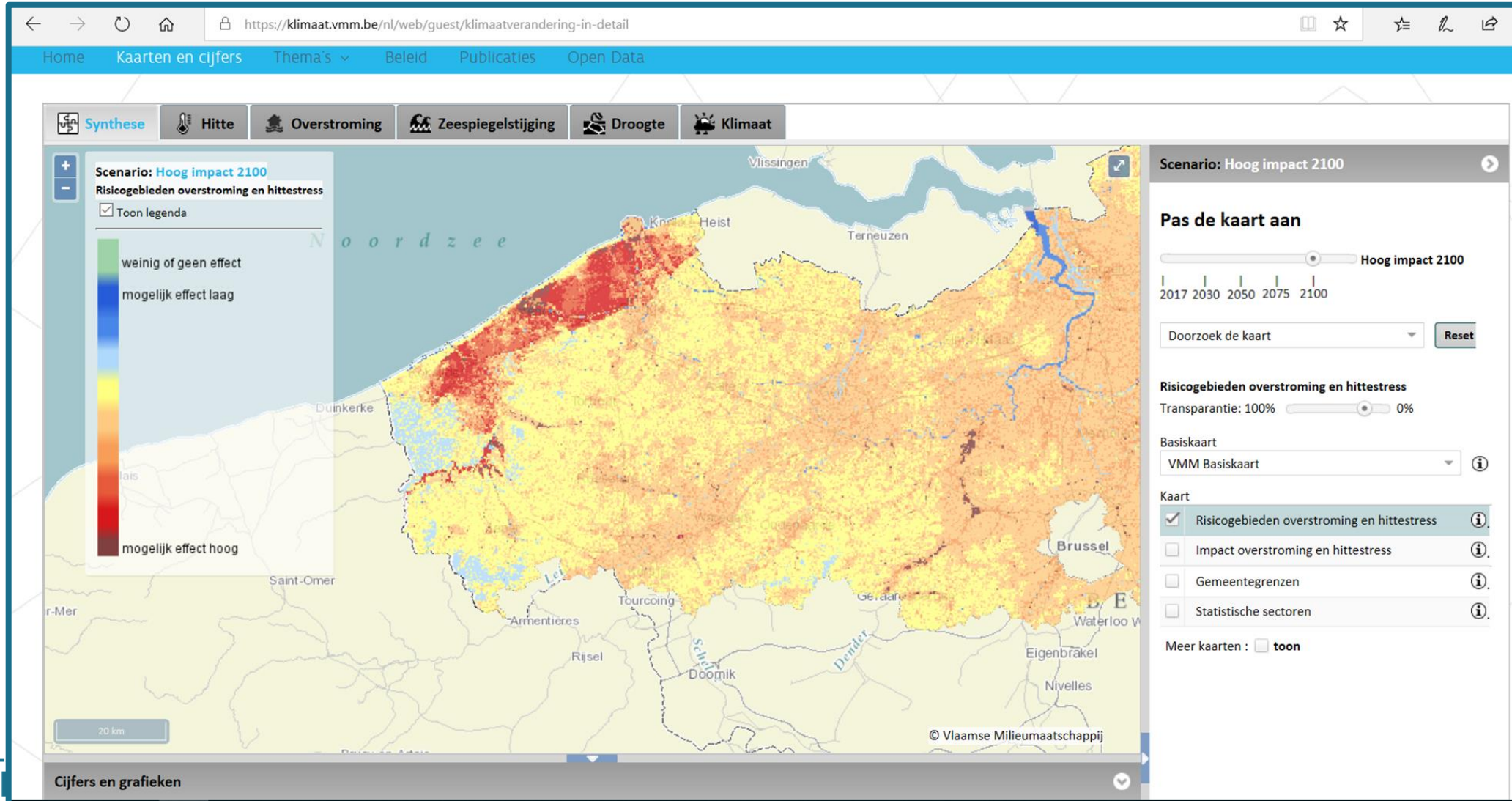
Seawater intrusion mechanisms

- Original condition
- Modified condition
- ① Excessive pumping
- ② Land-use change (e.g. canal development)

- ③ Reduction in recharge
- ④ Overtopping, caused by sea-level rise, storm surges, and tsunamis
- ⑤ Sea-level rise

"Understanding Seawater Intrusion" (Poster designed by Adrian D. Werner; Peta E. Jacobsen & Leanne K. Morgan)

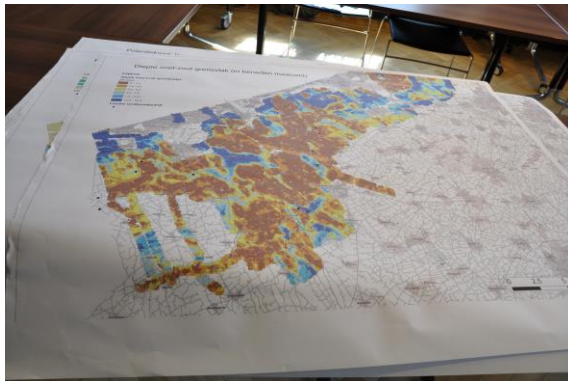

Potenties om de zoetwaterbeschikbaarheid te vergroten ?

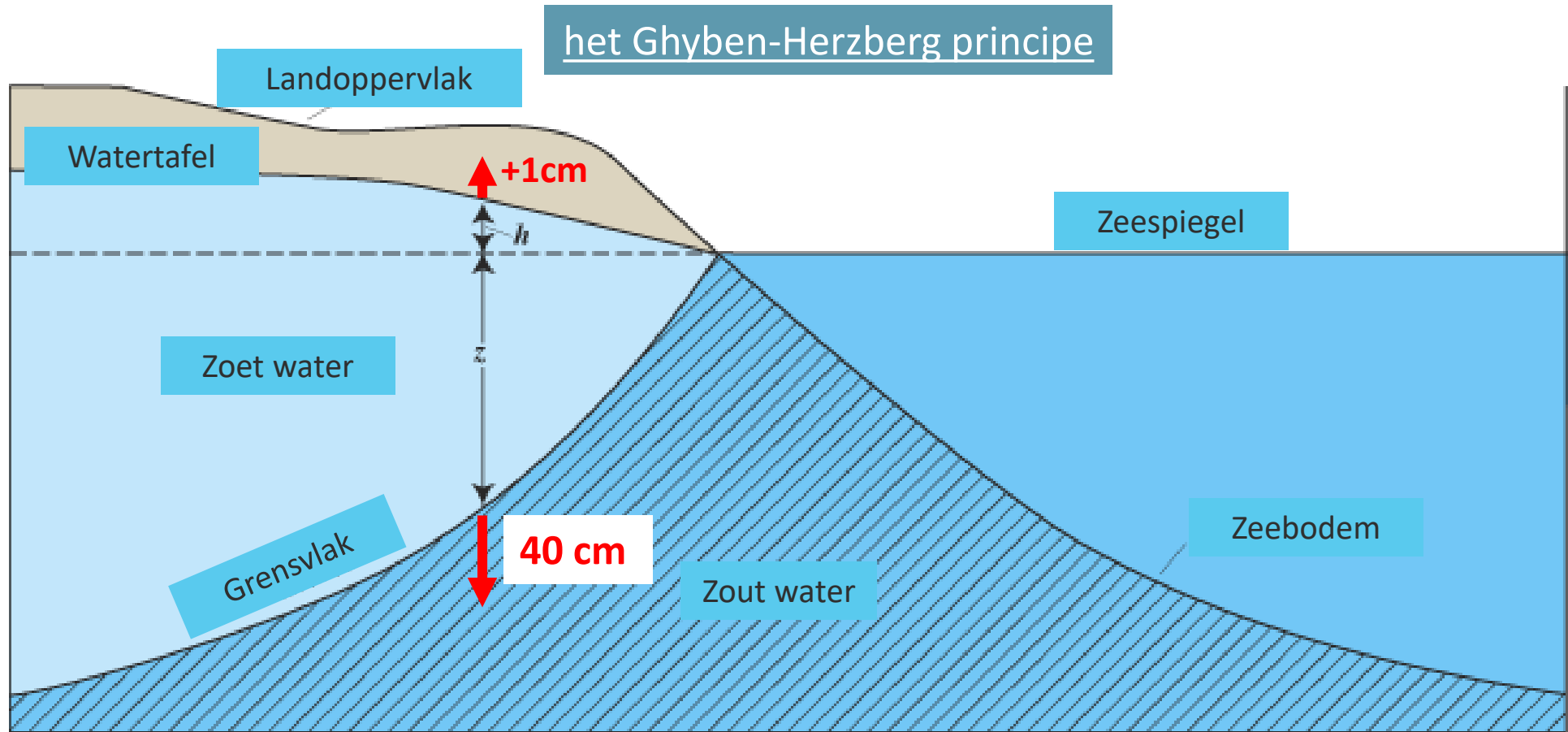
- ▶ Drinkwaterwinning Doornpanne als duurzame winning in duingebied
- ▶ Waterbalansstudie: 67% uitstroom naar zee
- ▶ Potentie om water ondergronds te stockeren ?
- ▶ Onderwerp van TOPSOIL-project (deelopdracht 4)
 - Kennis uit Zeeland (Deltares)
 - Stakeholder consultatie (Inagro)

© E. Wellens

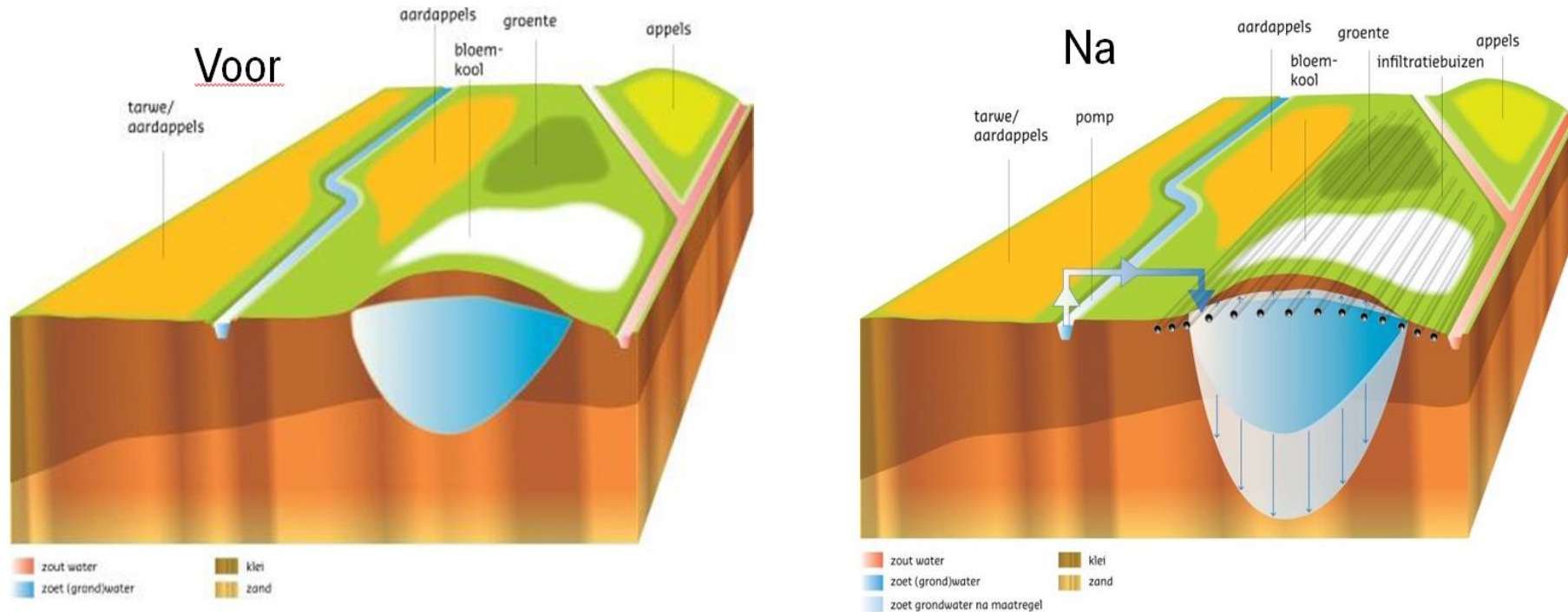

Met hoeveel cm wordt de zoetwaterlens dikker als je de gemiddelde grondwaterstand met 1 cm verhoogt?

Antwoord C: 40 cm

Kreekruginfiltratie

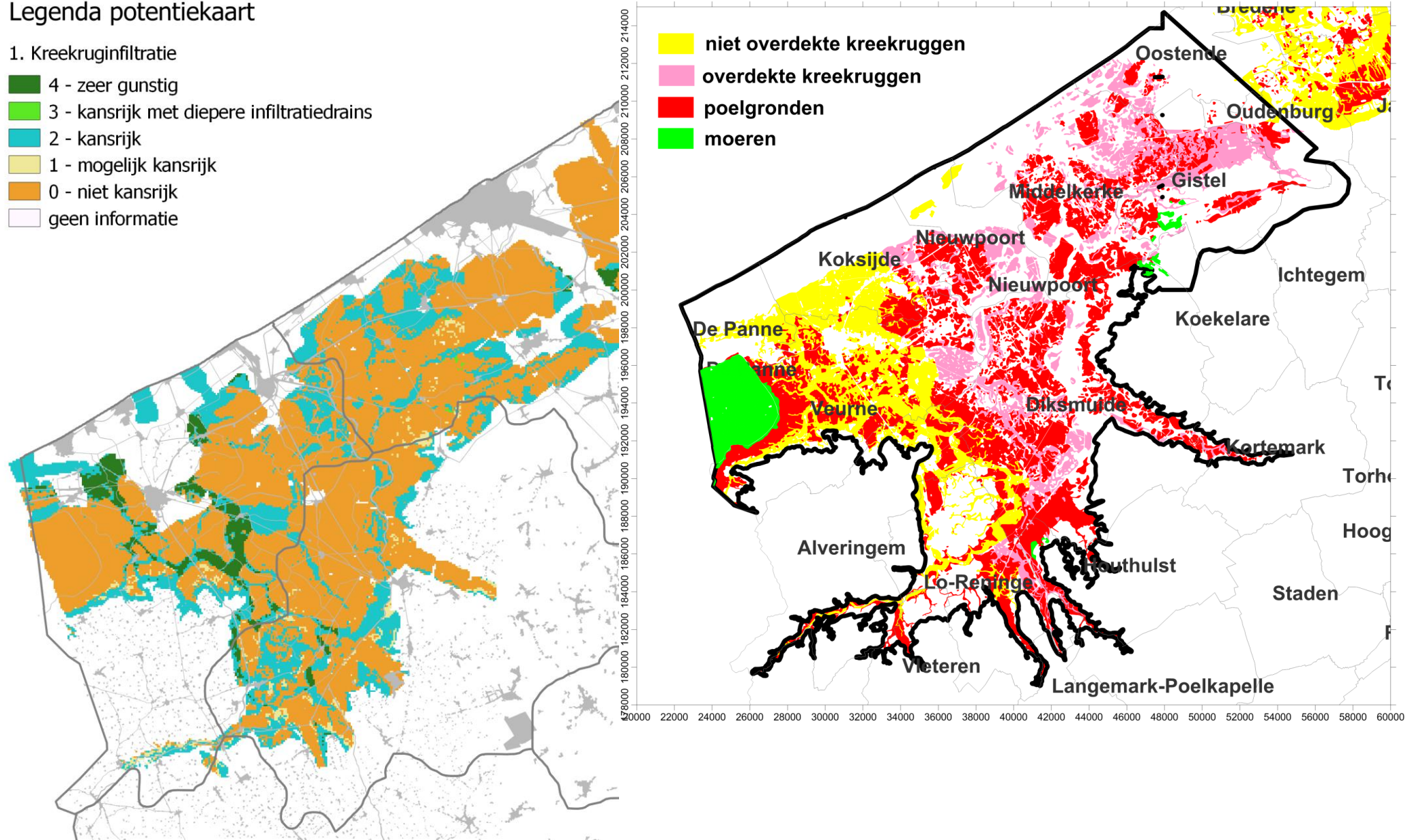

Potentiekaart kreekruuginfiltratie

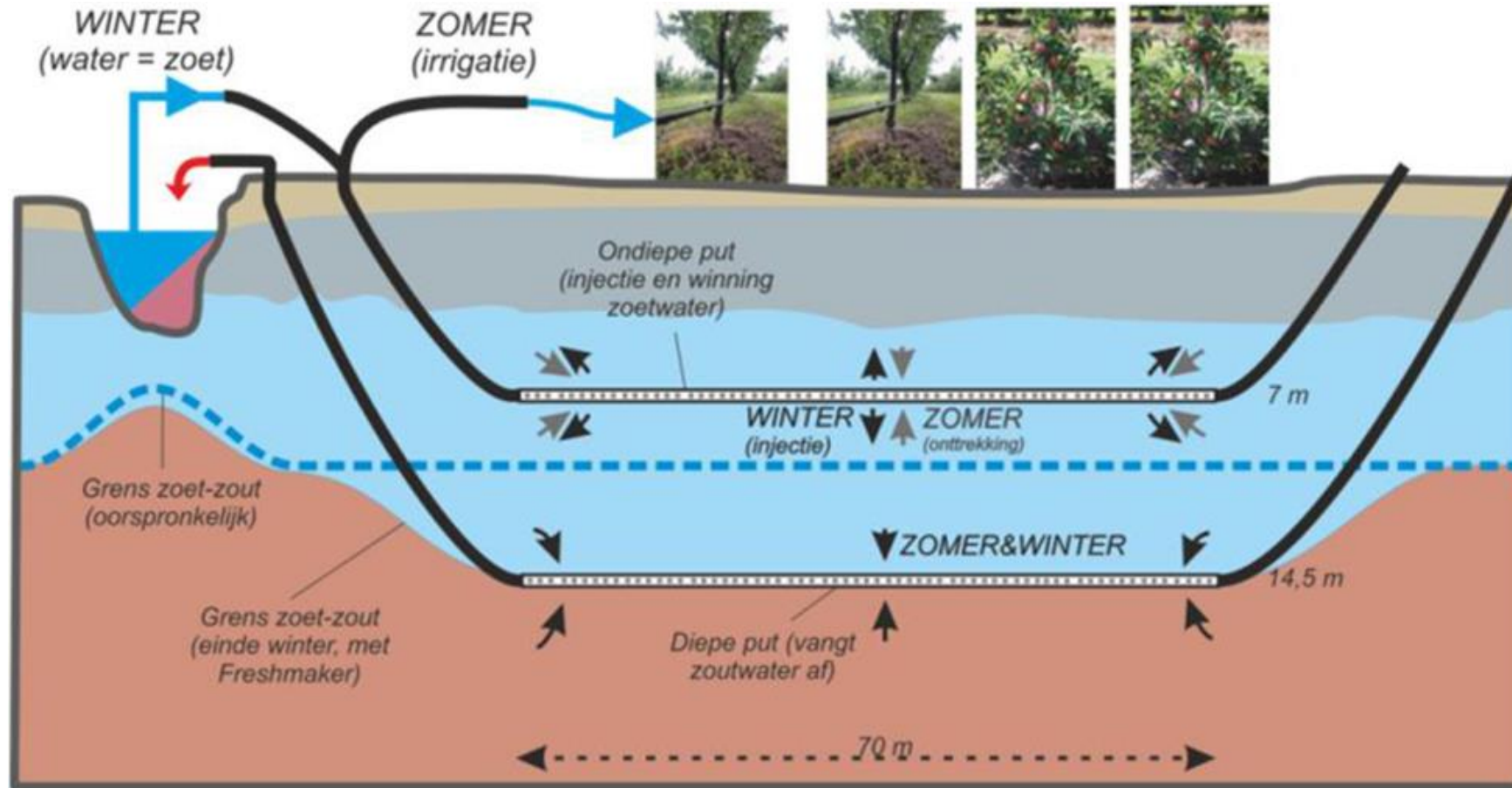
Legenda potentiekaart

1. Kreekruuginfiltratie

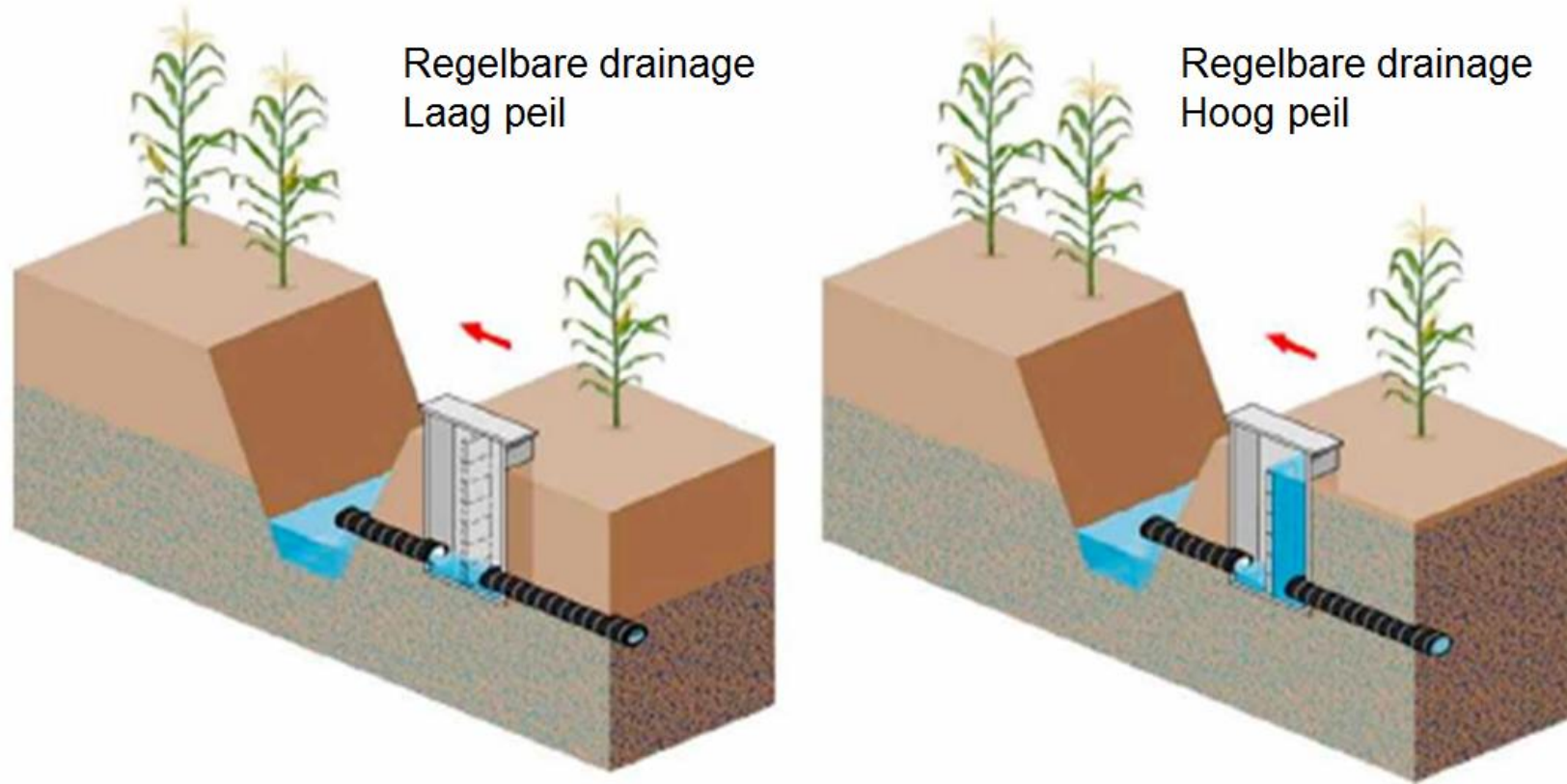
- 4 - zeer gunstig
- 3 - kansrijk met diepere infiltratiedrains
- 2 - kansrijk
- 1 - mogelijk kansrijk
- 0 - niet kansrijk
- geen informatie

Freshmaker

Regelbare drainage

besluit

- **Helikoptermetingen: nieuwe referentie**
- **Evenwicht zoet – zout grondwater**
- **Risico op verzilting door klimaatverandering**
- **Potenties om zoetwaterbeschikbaarheid te vergroten**
 - Winterneerslag bufferen
 - Sturen grond- en oppervlaktewaterpeil
 - Streven naar goede kwaliteit oppervlaktewater

Dank u

“We are the first generation to feel the effects of climate change and the last that can do something about it.” (B. Obama)